

Update Quickscan Wet natuurbescherming Bestemmingsplangebied Grandorse 2022

Update Quickscan Wet natuurbescherming Bestemmingsplangebied Grandorse

2022

Status: Definitief, 17 januari 2022

In opdracht van:

gemeente
HORST
A/D
MAAS

Contactpersoon:

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

 & Ing.

Projectnummer: 21-015

Foto omslag: Zicht op nieuwe paardenhouderij en dassenburcht

INHOUDSOPGAVE

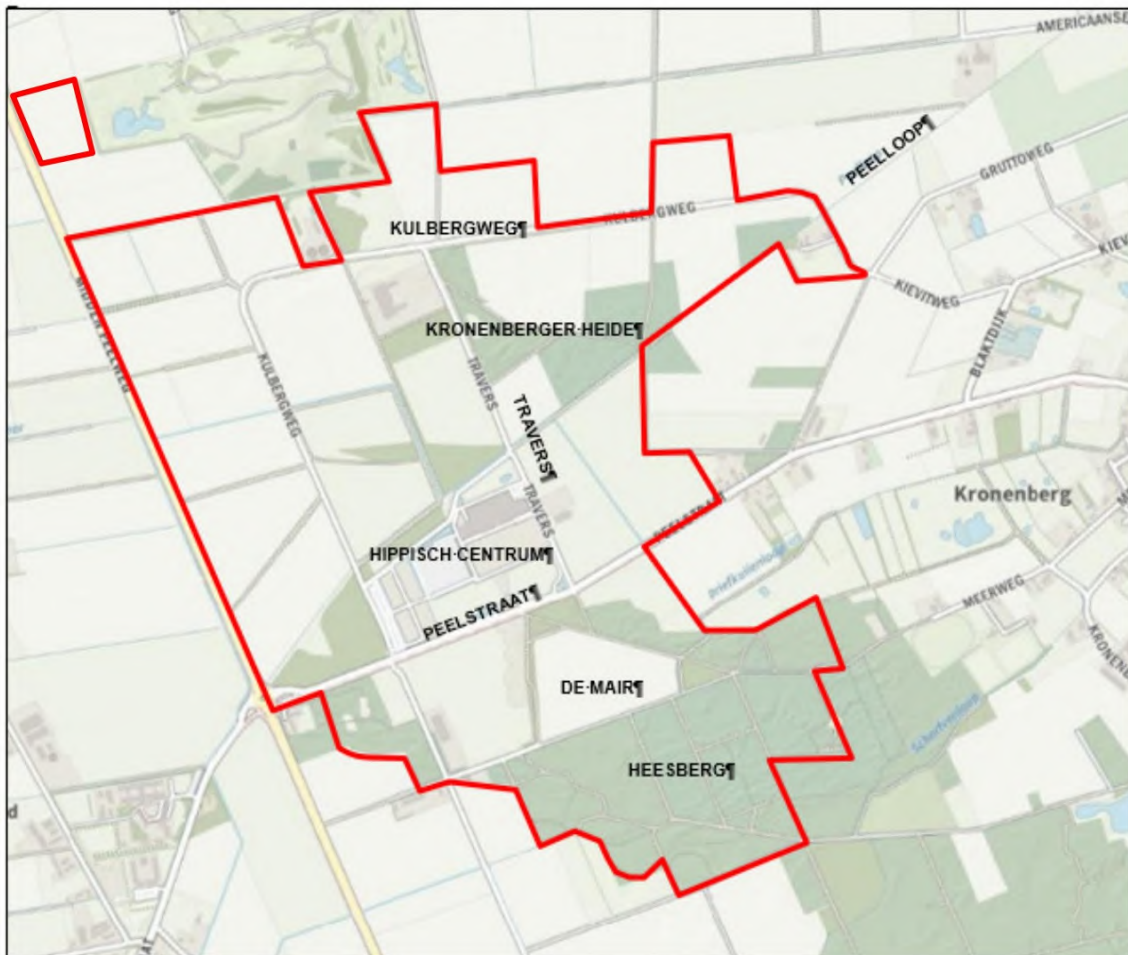
1.	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Beschrijving plangebied	2
1.3	Voorgenomen ontwikkeling	6
1.4	Al uitgevoerde ruimtelijke ingrepen	8
1.5	Nog uit te voeren ruimtelijke ingrepen	9
1.6	Opzet van de rapportage	9
2.	ANALYSE GEBIEDSBESCHERMING	10
2.1	Inleiding	10
2.2	Afwegingskader Natura 2000	10
2.3	Afwegingskader Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en Omgevingsverordening Limburg	11
2.3.1	Afweging natuurnetwerk	12
2.3.2	Afweging groenblauwe mantel	17
3.	ANALYSE SOORTBESCHERMING	18
3.1	Inleiding	18
3.2	Flora	19
3.3	Zoogdieren	19
3.3.1	Beschermingsregime 'Andere soorten'	19
3.3.2	Beschermingsregime Habitatrichtlijn	22
3.4	Vogels	22
3.5	Amfibieën, reptielen en vissen	24
3.5.1	Beschermingsregime 'Andere soorten'	24
3.5.2	Beschermingsregime Habitatrichtlijn	25
3.6	Overige beschermde soorten	25
4.	HOUTOPSTANDEN	26
4.1	Inleiding	26
4.2	Te kappen bomen en houtopstanden	26
4.3	Bepalingen Wet natuurbescherming houtopstanden, hout en houtproducten	26
4.4	Bepalingen omgevingsverordening Horst aan de Maas	26
4.5	Conclusie houtopstanden	27
5.	CONCLUSIES	28
5.1	Conclusies gebiedsbescherming	28
5.2	Conclusies soortbescherming	29
4.	Bescherming Houtopstanden	30
6.	LITERATUURLIJST EN WEBSITES	31
	Bijlage 1 Achtergronden Wet natuurbescherming	32
	Bijlage 2A Gegevens NDFF Quickscanhulp	39
	Bijlage 3 Natuurgegevens Provincie Limburg	41
	Bijlage 4 Fotobijlage (impressie plangebied)	44
	Bijlage 5 Kernkwaliteiten groenblauwe mantel	45

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In het gebied de Peelbergen wordt door verschillende partijen al enkele jaren de hippische zone Grandorse ontwikkeld. Deze gebiedsontwikkeling is erop gericht om ruimte te bieden aan hippische activiteiten en bedrijven zoals paardenhouderijen.

Om de ontwikkelingen mogelijk te maken zijn wijzigingen van de huidige bestemmingen nodig. Hiervoor is in 2018 het Ontwerp bestemmingsplan 'Grandorse' ter inzage gelegd (niet definitief gemaakt). In 2021 is geconstateerd dat het bestemmingsplangebied vergroot dient te worden om tot een goede invulling van de verschillende gewenste functies te komen. Hiertoe is de begrenzing van het nieuw vast te stellen bestemmingsplan gewijzigd. In figuur 1 is het bestemmingsplangebied aangegeven. De uitbreiding van het gebied ten opzichte van 2018 betreft een perceel ten oosten van het Equestrian Centre de Peelbergen (ECdP) en een deel van de Heesberg, het bosgebied in het zuiden. Ook is een klein perceel ten noorden van het bestemmingsplangebied opgenomen (in deze scan verder aangeduid als deelgebied Wouterstraat).

Figuur 1: Bestemmingsplangebied (binnen rode lijnen) met toponiemen tussen Evertsoord en Kronenberg (Limburg Atlas, 2021).

(bron: <https://www.planviewer.nl/bestemmingsplannen/view/NL.IMRO.1507.KBGRANDORSE-BP01>).

Bureau Meervelt heeft in opdracht van de gemeente Horst aan de Maas in de afgelopen jaren werkzaamheden verricht die hun weerslag hebben gekregen in de volgende rapporten:

- Quickscan Wet natuurbescherming Hippische zone Grandorse 2017, Definitief, 11 januari 2017 (kenmerk 17-079.2) in opdracht van de gemeente Horst aan de Maas.
- Compensatieverplichting NNN Grandorse 2018, Definitief concept, Juni 2018 i.s.m. Heusschen *Copier (kenmerk 17-079) in opdracht van de gemeente Horst aan de Maas.
- Brief betreffende de afwezigheid van Das in een bosdeel aan de noordzijde, 27 augustus 2018 (Kenmerk 18-012.1) in opdracht van de gemeente Horst aan de Maas.
- Dassenplan Grandorse Horst aan de Maas 2018, Definitief, 5 december 2018, aangepast 17 december 2018 (kenmerk 18-012) in opdracht van de gemeente Horst aan de Maas.
- Salderingsplan Grandorse en areaaluitbreiding natuur 2018, Definitief, 5 februari 2019, i.s.m. Heusschen*Copier (kenmerk Bureau Meervelt 17-079.2) in opdracht van de gemeente Horst aan de Maas.
- Quickscan Wet natuurbescherming Rijroute Heesberg 2019. Concept, 15 april 2019 (Kenmerk 19-042) in opdracht van de gemeente Horst aan de Maas.
- Dassen rond Grandorse Horst aan de Maas 2019. Definitief, 26 september 2019 (Kenmerk 19-064) in opdracht van de gemeente Horst aan de Maas.

Staro natuur en Buitengebied heeft in (delen van) het bestemmingsplangebied werkzaamheden uitgevoerd:

- Quickscan flora en fauna en Voortoets NBwet - Peelbergen te Horst aan de Maas, Juli 2016 (Kenmerk 16-0239) in opdracht van Pouderoyen en Compagnons.
- Inventarisatie natuurwaarden Hippische zone De Peelbergen 20 februari 2017 (kenmerk 17-0020) in opdracht van Pouderoyen en Compagnons.

Regelink Ecologie & Landschap heeft eveneens werkzaamheden uitgevoerd:

- Ecologische quickscan Ruitersparcous Equestrian Centre de Peelbergen - In het kader van de Wet natuurbescherming, Concept, 4 december 2019 (Kenmerk RA19191-01) in opdracht Bosgroep Zuid Nederland (gewijzigde route en ingrepen ten opzichte van de quickscan rijroute uit april 2019 door Bureau Meervelt).

In deze quickscan wordt, nu voor het uitgebreide bestemmingsplangebied, nogmaals inzichtelijk gemaakt of door de uitgevoerde en geplande ontwikkelingen negatieve effecten zijn opgetreden en/of te verwachten zijn op beschermde gebieden en soorten. Hierbij wordt gebruik gemaakt van bovenvermelde rapportages. Verder wordt aangegeven welke stappen doorlopen dienen te worden als natuurwaarden mogelijk in het geding komen. De voorgenomen ontwikkeling wordt getoetst aan de Wet natuurbescherming en het gebiedsbeschermingsregime in de Omgevingsverordening Limburg 2014.

1.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt in de gemeente Horst aan de Maas, ten zuidwesten van Horst tussen Evertsoord in het zuiden en Kronenberg in het oosten. Het plangebied ten noorden van de Peelstraat bestaat uit agrarisch gronden afgewisseld met kleine naald- en gemengde bossen. Hier ligt ook het hippisch centrum met bijbehorende voorzieningen en is inmiddels één paardenhouderij gebouwd en in bedrijf.

Het gebied ten zuiden van de Peelstraat bestaat uit agrarisch gebied, het overgrote deel betreft echter de bossen van de Heesberg. Door het gebied stroomt de Peelloop en liggen de bovenlopen van de Driekuilenloop en de Schorfvenloop. Deze stromen (indien waterhoudend) in noordoostelijke richting af. In onderstaande figuren wordt een impressie gegeven van de verschillende delen in het plangebied.

Figuur 2: Travers: verbreed, geasfalteerd en aan de zijkant is een breed ruiterpad aangelegd.

Figuur 3: Paardenhouderij op het voormalig bosperceel.

Figuur 4: De Heesberg, 2021: Een van de gekapte delen in het bos de Heesberg met aanleg van open water en een kunstmatig reliëf, deel van het parcours.

Figuur 5 (boven) en 6 (onder): Brede paden (parcours) in bosgebied de Heesberg in 2021. Hiertoe is recent bos geveld, in de randen is het materiaal achtergebleven. In figuur 6 is de situatie in 2019, vóór de aanleg van het parcours te zien.

1.3 Voorgenomen ontwikkeling

In het bestemmingsplangebied is in 2014 het Equestrian Centre de Peelbergen (ECdP)gebouwd. Het voornemen is om in het gebied de paardensport centraal te stellen. Daarvoor dienen alle benodigde voorzieningen en faciliteiten op korte afstand van elkaar aanwezig te zijn zodat de paardensport tot op het hoogste niveau kan worden beoefend. De gemeente Horst aan de Maas wenst de hippische zone rondom het ECdP nu verder door te ontwikkelen. Hiertoe wordt in het gebied ontwikkelingsruimte geboden voor de volledige hippische keten, zoals (nieuw)vestiging en uitbreiding van productie- en gebruikgerichte paardenhouderijen en realisering van hippisch gerelateerde bedrijvigheid en detailhandel alsmede ruimte voor hippische advisering, opleiding en organisatie van conferenties. Daarnaast wordt ruimte geboden aan uitbreiding van het huidige ECdP onder andere met een permanente paardenstalling en realisering van een hippische evenementenzone ten behoeve van (inter)nationale hippische wedstrijden en evenementen, waardoor alle benodigde voorzieningen en faciliteiten van de hippische sport ter plaatse binnen handbereik zijn. (Bron: Ontwerp Bestemmingsplan Toelichting Grandorse Gemeente Horst aan de Maas NL.IMRO.1507.KBGRANDORSE-BP01). Daarnaast is de realisatie van een nieuwe groenstructuur en de aanleg van nieuwe natuur een onderdeel van deze gebiedsontwikkeling.

In onderstaande figuur is de verbeelding behorende bij het nieuwe bestemmingsplan weergegeven. De grootste verandering ten opzichte van het Ontwerp bestemmingsplan is dat het huidige ontwerp bestemmingsplan naar het oosten en zuiden is uitgebreid en het bos 'de Heesberg' deel uit gaat maken van het bestemmingsplangebied.

Figuur 7: Verbeelding nieuwe bestemmingsplangebied Grandorse. Zie ook legenda op de volgende pagina.

PLANGEBIED

BESTEMMINGEN

bestemmingen

ART. 3		Agrarisch met waarden
ART. 4		Gemengd - Hippische boulevard
ART. 5		Natuur
ART. 6		Sport - Hippisch sportcomplex
ART. 7		Verkeer
ART. 8		Water
ART. 9		Wonen
ART. 10		Zone hippische bedrijven
dubbelbestemmingen		
ART. 11		Leiding - Gas
ART. 12		Waarde - Archeologie 3
ART. 13		Waarde - Archeologie 4
ART. 14		Waterstaat - Profiel van vrije ruimte

dubbelbestemmingen

ART. 11		Leiding - Gas
ART. 12		Waarde - Archeologie 3
ART. 13		Waarde - Archeologie 4
ART. 14		Waterstaat - Profiel van vrije ruimte

AANDUIDINGEN

gebiedsaanduidingen

	geluidzone - weg
	milieuzone - gevoelige functies uitgesloten
	overige zone - uitlooproutes evenemententerrein
	wetgevingzone - wijzigingsgebied .. (numeriek)

functieaanduidingen

(br)	brug
(ev)	evenemententerrein
(ma)	manege
(op)	opslag
(sa-paa)	specifieke vorm van agrarisch - paardenstal
(ss-stal)	specifieke vorm van sport - stallencomplex
(sv-ovp)	specifieke vorm van verkeer - overloop parkeren

bouwvlak

	bouwvlak
--	----------

1.4 Al uitgevoerde ruimtelijke ingrepen

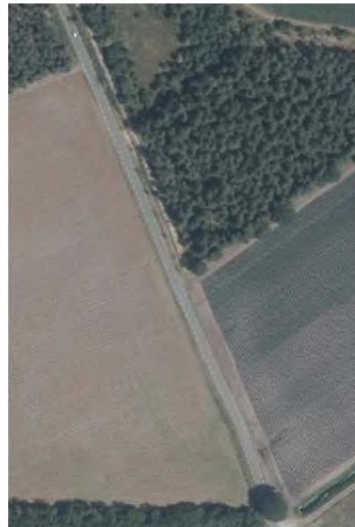
Een deel van de beoogde ontwikkelingen binnen het bestemmingsplangebied is al uitgevoerd. Het gaat dan met name om:

- Verbreden en verharderen van een onverharde weg (nu de Travers),
- Verbreden Kulbergweg waarbij de bestaande laanbepanting is gekapt en nieuwe laanbepanting is aangeplant,
- De aanleg van een ruiterspad langs de Travers,
- Aanbrengen van verlichting langs de wegen (Kulbergweg en Travers),
- Het kappen van een bosperceel en het bouwen van een paardenhouderij,
- Het bouwen van een opstal ten oosten van de Travers ter hoogte van ECdP
- Het kappen van bos in de Heesberg ten behoeve van de aanleg van een ruiterspadroute (waaronder aanbrengen van kunstmatige niveauverschillen),
- Aanleg van een ruitersbrug over de Peelstraat.

In figuur 8 en 9 is zichtbaar dat smalle onverharde wegen (Travers) zijn veranderd in brede en geasfalteerde wegen met verlichting.

Figuur 8: Travers, situatie 2016

Figuur 9: Travers, situatie 2018

In figuur 10 en 11 is zichtbaar dat in de bestemmingen natuur en agrarisch een paardenhouderij is gebouwd.

Figuur 10: Kulbergweg/Travers, situatie 2018

Figuur 11: Kulbergweg/Travers, situatie 2020

In figuur 12 en 13 is zichtbaar dat een ruiterpadenroute is aangelegd in de bestemming natuur en dat hiertoe een aanzienlijke oppervlakte bos is geveld (luchtfoto's via Limburg Atlas, 2021).

Figuur 12: Heesberg, situatie 2018

Figuur 13: Heesberg, situatie 2020

1.5 Nog uit te voeren ruimtelijke ingrepen

- Het bouwrijp maken van de hippische zone en het bouwen van de paardenhouderijen, paardgerelateerde commerciële bedrijven, longstay appartementen en maneges,
- Bouw van groepsaccommodatie(s),
- Mogelijke verlegging van de Peelloop,
- Nadere inrichting van uitlooproutes.

1.6 Opzet van de rapportage

Voor deze quickscan zijn drie aspecten uit de Wet natuurbescherming relevant: gebiedsbescherming, soortbescherming en bescherming houtopstanden. In hoofdstuk 2 en 3 worden respectievelijk de gebieds- en soortbescherming uitgewerkt. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op beschermde houtopstanden. In hoofdstuk 5 worden de conclusies op een rij gezet en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen beschreven. In bijlage 1 wordt relevante achtergrondinformatie op het gebied van natuurwetgeving en beleid weergegeven. In bijlage 2 zijn de gegevens van de NDFF Quickscanhulp opgenomen, in bijlage 3 de natuurgegevens van de provincie Limburg. Bijlage 4 bevat de fotobijlage en bijlage 5 geeft een overzicht van wat tot de kernkwaliteiten van de Zilvergroene natuurzone en de Bronsgroene landschapszone moet worden gerekend.

2. ANALYSE GEBIEDSBESCHERMING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt per afwegingskader aangegeven of het plangebied deel uitmaakt van een beschermd gebied en wordt inzichtelijk gemaakt of door de geplande ingreep een mogelijk negatieve invloed te verwachten is op aanwezige beschermde gebieden in de omgeving.

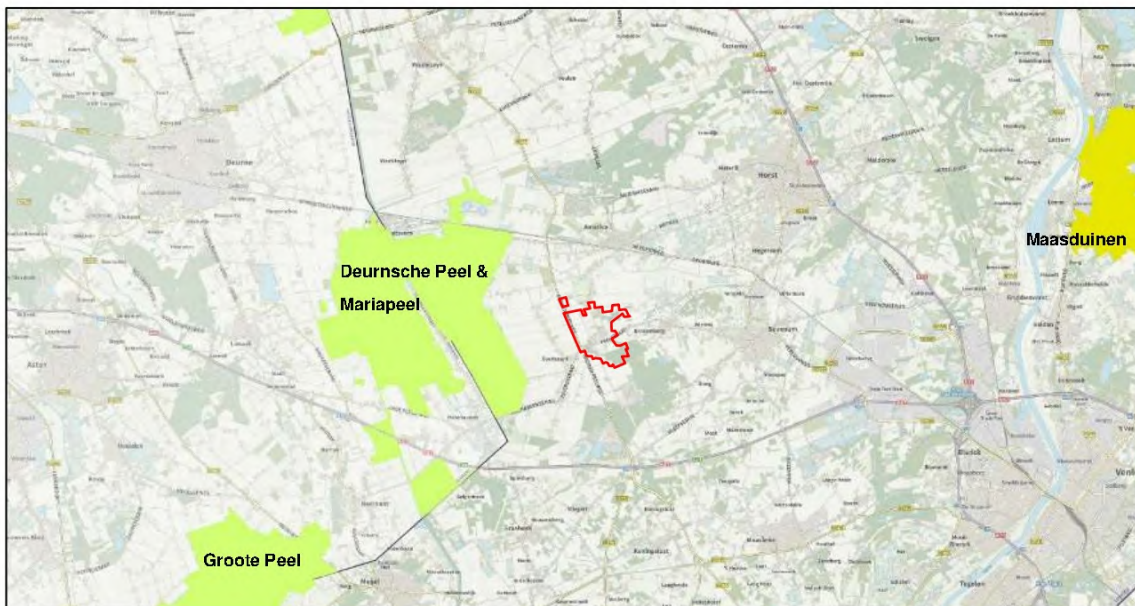
Ten aanzien van gebiedsbescherming zijn twee afwegingskaders relevant:

- Afwegingskader Wet Natuurbescherming - Natura 2000,
- Afwegingskader Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Nationaal Natuur Netwerk).
- Afwegingskader Omgevingsverordening Limburg 2021 (Conceptversie)

Bij onbekendheid met deze afwegingskaders wordt geadviseerd bijlage 1 eerst door te nemen.

2.2 Afwegingskader Natura 2000

Het bestemmingsplangebied ligt op circa 1,9 kilometer afstand van het Natura 2000 gebied Deurnsche Peel & Mariapeel (zie figuur 14). Overige Natura 2000 gebieden liggen op grotere afstand Groote Peel: circa 9,6 kilometer en Maasduinen circa 13,2 kilometer).

Figuur 14: Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000 gebied Deurnsche Peel & Mariapeel (Limburg Atlas, 2021).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. De gevolgen van een project worden beoordeeld in het licht van de instandhoudingsdoelen.

Door de afstand tot het Natura 2000 gebied en de aard van de ontwikkeling kunnen effecten op de kwalificerende soorten en/of habitattypen en leefgebieden van soorten op voorhand uitgesloten worden met uitzondering van verslechtering van kwaliteit van habitattypen en stikstofgevoelige leefgebieden door stikstofdepositie. Het opstellen van een nadere effectenanalyse/passende beoordeling voor overige storingsfactoren is niet nodig omdat deze storingsfactoren niet overlappen met Natura 2000 gebieden.

Toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden in de omgeving van het plangebied kan optreden door toename van verkeersbewegingen en het vestigen van bedrijven waaronder paardenhouderijen. Een Aerius-berekening voor de gebruiksfase dient uitgevoerd te worden om de omvang van de extra stikstofdepositie in deze fasen te bepalen. Afhankelijk van de resultaten is een voortoets of passende beoordeling en vergunning nodig. Gedeputeerde Staten van Limburg hebben 'Beleidsregels depositiebank De Peelberg' vastgesteld op 15 december 2020. Hierdoor wordt de mogelijkheid geboden voor de extra stikstofuitstoot te salderen met één of mee activiteiten buiten de begrenzing van één project of locatie ten behoeve van de verlening van een natuurvergunning. Deze beleidsregels gelden aanvullend op de 'Beleidsregels intern en extern salderen in Limburg december 2019' en zijn uitsluitend van toepassing op aanvragen om natuurvergunning waarbij gebruik wordt gemaakt van externe saldering en die betrekking hebben op een saldo-ontvangende activiteit in De Peelbergen, voor zover wordt verzocht om depositieruimte van de depositiebank toe te delen. De saldo-ontvangende activiteit dient onderdeel uit te maken van een van de volgende projecten:

- a. Grandorse;
- b. De Schatberg;
- c. Toverland;
- d. Heerlijkheid Sevenum;
- e. 60Seven.

Bij toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden zijn, afhankelijk van de duur en mate van de depositie, vervolgstappen nodig zoals interne of externe saldering, het uitvoeren van een voortoets en/of passende beoordeling en het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming¹.

2.3 Afwegingskader Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en Omgevingsverordening Limburg

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is door het Rijk vastgelegd dat de provincie verantwoordelijk is voor de begrenzing van het Nationaal Natuur Netwerk (NNN). De begrenzing en bescherming van het NNN is in Limburg als Natuurnetwerk Limburg (voorheen ook Goudgroene natuurzone genoemd) vastgelegd in de Omgevingsverordening Limburg 2021. In deze omgevingsverordening Limburg 2014 is ook de bescherming opgenomen van de Zilvergroene natuurzone en de Bronsgroene landschapszone. Deze twee zones zijn in de Omgevingsverordening 2021 samengevoegd tot Groenblauwe zone.

Omgevingsverordening Limburg 2014	Omgevingsverordening Limburg 2021
Goudgroene natuurzone	Natuurnetwerk Limburg (beschermingsregime in hoofdstuk 8 Natuur)
Zilvergroene natuurzone en Bronsgroene landschapszone	Groenblauwe zone (beschermingsregime in hoofdstuk 7 Landschappen)

De Omgevingsverordening bevat grofweg twee typen regels:

- Instructieregels die gelden voor gemeenten en het waterschap,
- Regels voor activiteiten die rechtstreeks voor eenieder gelden of voor specifieke doelgroepen.

Op het moment van schrijven van deze update geldt de geconsolideerde versie van de Omgevingsverordening 2014. De Omgevingsverordening 2021 is in ontwerp klaar en wordt naar verwachting begin 2022 vastgesteld.

¹ In het voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport Bestemmingsplan Hippische Zone Grandorse concludeert de Commissie voor de milieueffectrapportage op 28 mei 2018 (projectnummer 3292) het volgende: 'Stikstof. In het onderzoek naar de uitstoot van stikstofoxiden en ammoniak is niet uitgegaan van het maximaal aantal paardenhouderijen die het plan mogelijk maakt en is onvoldoende duidelijk of rekening is gehouden met het tijdelijk verblijf van paarden in het plangebied. In de omgeving van het plangebied liggen beschermde natuurgebieden die gevoelig zijn voor stikstofdepositie, zoals de Deurnsche Peel & Mariapeel. Op dit moment komt al meer stikstof deze gebieden in dan goed is voor deze natuur. Elke toename kan leiden tot verdere aantasting van deze natuurwaarden. Op dit moment is nog niet duidelijk of voor het plan (voldoende) ontwikkelingsruimte is gereserveerd in het kader van het Programma aanpak stikstof, waardoor de volledige uitvoerbaarheid van het plan niet is verzekerd. 2.3 Afwegingskader Omgevingsverordening Provincie Limburg 2014'.

Daarom wordt in deze update gebruik gemaakt van de terminologie uit de nieuwe Omgevingsverordening die voor deze onderdelen beleidsneutraal is.

In de nieuwe Omgevingsverordening Limburg is een onderscheid gemaakt tussen de bescherming van Landschappen (hoofdstuk 7) en Natuurgebieden (hoofdstuk 8).

De bescherming van landschappen richt zich enerzijds op het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg en anderzijds op de Groenblauwe mantel. Voor het beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg zijn instructieregels én regels voor activiteiten opgenomen. Voor behoud van de groenblauwe mantel zijn in de Omgevingsverordening Limburg alleen instructieregels opgenomen. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het beschermingsregime voor het Natuurnetwerk (2.3.1) en daarna op het beschermingsregime voor de groenblauwe mantel (2.3.2).

Het plangebied overlapt met het Natuurnetwerk Limburg en met de Groenblauwe mantel (zie figuur 15).

Figuur 15: Ligging van het plangebied (rode lijnen) ten opzichte van het Natuurnetwerk Limburg (donkergroen) en de Groenblauwe mantel (lichtgroen).

2.3.1 Afweging natuurnetwerk

Ten behoeve van de bescherming van het Natuurnetwerk Limburg zijn instructieregels opgenomen. Het doel van de instructieregel is dat wordt voldaan aan omgevingswaarden of dat andere doelstellingen van de provincie voor de fysieke leefomgeving worden bereikt. In dit geval hebben de instructieregels betrekking op het omgevingsplan (wat nu en in deze update nog bestemmingsplan wordt genoemd).

Artikel 8.2 Instructieregels voor omgevingsplannen Natuurnetwerk Limburg

1. *Een omgevingsplan dat van toepassing is op locaties binnen het Natuurnetwerk Limburg laat geen nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten toe als deze:*
  - a. *nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Limburg; of*
  - b. *kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang tussen de gebieden van het Natuurnetwerk Limburg.*
2. *De motivering bij een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de voorwaarden uit lid 1 is voldaan.*

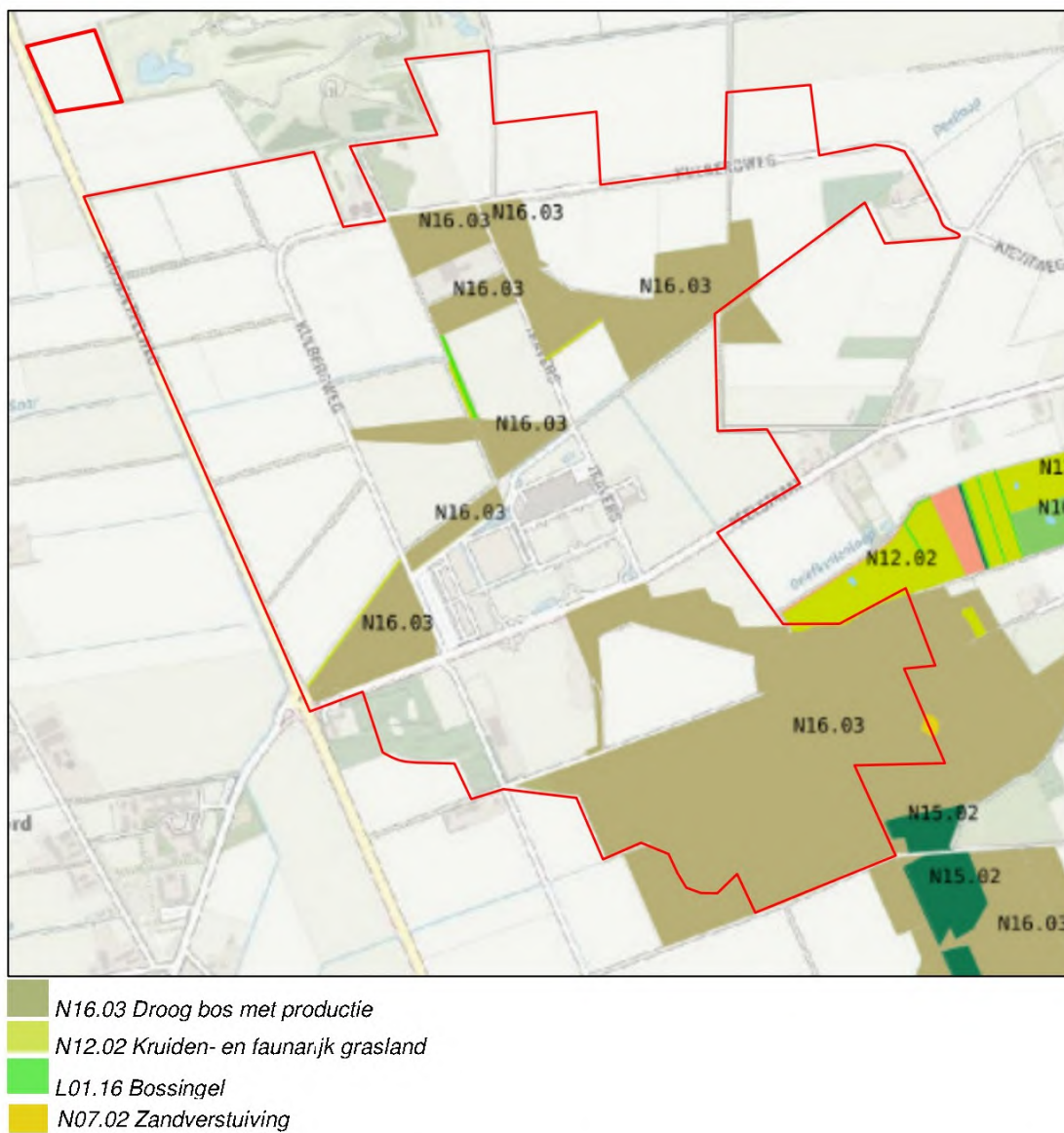
Wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk zijn voor bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan. De beheertypenkaart brengt in beeld wat de actuele situatie is. De ambitiekaart geeft de gewenste eindsituatie (ambitie) aan. Deze kaarten (figuur 16 beheertypenkaart en figuur 17 ambitiekaart) zijn hieronder weergegeven. De wezenlijke actuele en potentiële waarden van het gebied zijn in het licht van natuurdoelen en kwaliteit niet alleen de aanwezige flora en fauna maar bijvoorbeeld ook de geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte, openheid of juist geslotenheid van de landschapsstructuur.

Omdat het proces om te komen tot een bestemmingsplanwijziging mogelijk een lange doorlooptijd kent is het van belang rekening te houden met de nieuwe Omgevingswet die op 1 juli 2022 (of later) ingaat. Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) van de nieuwe Omgevingswet ziet ook expliciet op de volgende aspecten (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):

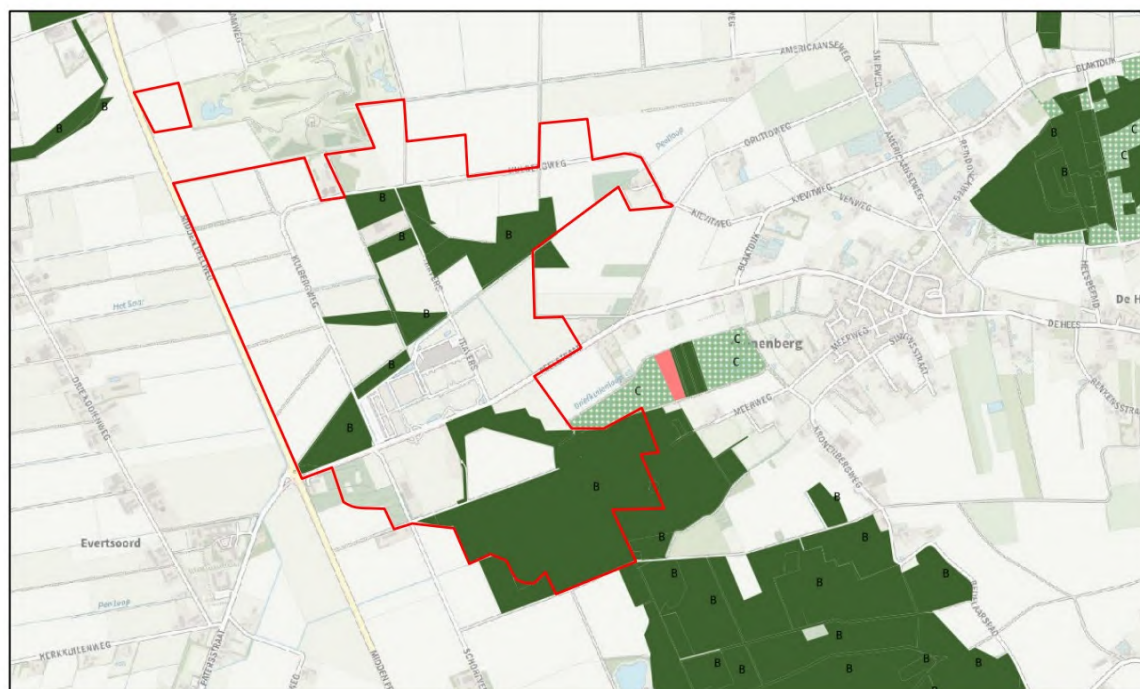
- De kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied mag niet achteruitgaan,
- De samenhang tussen de gebieden van het NNN dient behouden te blijven,
- De compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft dient tijdig uitgevoerd te worden.

De bestaande natuur op de ambitiekaart maakt deel uit van NLW4.06D Kronenbergerheide (Stimuleringsplan Noord-Limburg West). De beschrijving van het gebied luidt als volgt: *‘De Kronenbergerheide is een restant van een voormalig droog heideterrein met plaatselijk stuifzandkoppen. Het gebied is na 1945 ontgonnen en bestaat uit dennenbos en pas aangelegde landschapselementen met verschillende soorten loofbomen en struiksoorten. Aandachtssoorten Levendbarende hagedis.’*

Figuur 16: Beheertypenkaart (Limburg Atlas, 2022). Niet zichtbaar op deze kaart zijn twee smalle stroken met N12.05 Kruiden- of faunarijke akker en N12.06 Ruigteveld.

- (A) Agrarisch beheergebied
- (B) Bestaande natuur
- (C) Gerealiseerde areaaluitbreiding natuur
- (Ca) Gerealiseerde areaaluitbreiding natuur met
- (C1) Areaaluitbreiding natuur; subsidiabel terrein
- (Ca1) Areaaluitbreiding natuur; mogelijkheid :
- (C2) Areaaluitbreiding natuur; niet subsidiabel
- (Ca2) Areaaluitbreiding natuur; mogelijkheid :
- (Co) Areaaluitbreiding natuur vanuit natuurcorridor
- (Cob) Areaaluitbreiding natuur; vanuit natuurcorridor
- (Cp1) Nog verpachte verworven natuur, pacht
- (Cp2) Nog verpachte verworven natuur, pacht
- (Cm) Areaaluitbreiding natuur grensmaasgebied
- (Cs) Areaaluitbreiding natuur grensmaasgebied

Figuur 17: Beheergebied ambitie (gebiedscategorie) (Limburg Atlas, 2022). Donkergroen betreft bestaande natuur.

In het natuurnetwerk hebben de volgende ontwikkelingen plaatsgevonden:

- De aanleg van een paardenhouderij.
- Verbreden en verharderen van een onverharde weg (nu de Travers). De Travers overlapt met het natuurnetwerk. Ten behoeve van de aanleg is bos gekapt.
- Verbreden Kulbergweg waarbij de bestaande laanbeplanting is gekapt en nieuwe laanbeplanting is aangeplant. De verbrede weg en berm overlappen met het natuurnetwerk. Ten behoeve hiervan zijn stroken bos in het natuurnetwerk gekapt.
- De aanleg van een ruiterpad langs de Travers. Het ruiterpad overlapt met het natuurnetwerk, voor de aanleg is een strook bos gekapt.
- Het kappen van een bosperceel en het bouwen van een paardenhouderij, het perceel is aangewezen als natuurnetwerk.
- Het kappen van bos in de Heesberg ten behoeve van de aanleg van een ruiterpadenroute (waaronder aanbrengen van kunstmatige niveauverschillen). Het hele bos is aangewezen als natuurnetwerk.
- Het in gebruik nemen van de aangelegde route door de Heesberg als parcours, de activiteiten vinden plaats in het natuurnetwerk. Het voornemen is om, naast het recreatieve gebruik, 12 keer per jaar grootschalige evenementen te organiseren waarbij dit parcours gebruikt wordt.

Deze ontwikkelingen en met name de aanleg van het parcours in de Heesberg hebben de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk aangetast. Door de uitgevoerde ruimtelijke ingrepen waarbij een sterke doorsnijding/versnippering van het bosdeel is opgetreden en de voorgenomen activiteiten staat de natuurfunctie van het bos niet meer voorop. Er zijn te weinig ongestoorde delen van voldoende omvang om ruimte te bieden aan soorten als Das en Ree. Ook andere soorten kunnen hierdoor onder druk komen te staan. De voorgenomen toekomstige grootschalige evenementen in het natuurnetwerk hebben verdere aantasting tot gevolg (afname rust). Als gevolg daarvan kan een belangrijke schakel in het NNN tussen de zuidelijk gelegen bosgebieden en de noordelijke bos- en natuurgebieden als verloren worden beschouwd.

Aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden in het natuurnetwerk is niet toegestaan op basis van artikel 8.2 van de Omgevingsverordening. Dit artikel is niet van toepassing als er sprake is van een groot openbaar belang (hier niet van toepassing) of als uitgegaan wordt van een saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen of als het gaat op kleinschalige ingrepen (hier niet van toepassing). De saldobenadering kan alleen onder bepaalde voorwaarden plaatsvinden.

Artikel 8.5 Saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen

1. Artikel 8.2 is niet van toepassing bij een combinatie van onderling samenhangende activiteiten, waarvan één of meer afzonderlijk een negatief effect hebben op het Natuurnetwerk Limburg, maar waarvan de gecombineerde uitvoering leidt tot een verbetering van de kwantiteit, kwaliteit en samenhang van het Natuurnetwerk Limburg op gebiedsniveau.

2. Toepassing van de saldobenadering, bedoeld in het eerste lid, vindt alleen plaats als:

- a. de combinatie van plannen, projecten of handelingen binnen één samenhangende gebiedsvisie wordt gepresenteerd;*
- b. per saldo sprake is van verbetering van de natuurwaarden in en rond het gebied, waarbij de samenhang van het Natuurnetwerk Limburg verbetert;*
- c. ten aanzien van de te nemen maatregelen ter verbetering van de natuurwaarden in de gebiedsvisie wordt aangegeven:

  - 1°. de aard, omvang, locaties en tijdstip van realisatie van deze maatregelen;*
  - 2°. op welke wijze deze maatregelen feitelijk en planologisch duurzaam worden geborgd;*
  - d. de uitvoering van deze visie voldoende is gegarandeerd;*
  - e. de kwaliteitswinst niet wordt gefinancierd uit reguliere middelen voor realisatie van het Natuurnetwerk Limburg.**

In een eerder stadium is geopteerd voor een saldobenadering binnen het bestemmingsplangebied (zie ook Salderingsplan Grandorse en areaaluitbreiding natuur 2018 i.s.m. Heusschen*Copier). Met de uitgebreide voorgenomen activiteiten in het natuurnetwerk diende opnieuw beoordeeld te worden of toepassing van de

saldobenadering mogelijk was. Na overleg met de provincie is geoordeeld dat de saldobenadering kans van slagen heeft. De gemeente heeft daarop een Salderingsplan laten opstellen dat zijn weerslag moet krijgen in het bestemmingsplan c.q. het omgevingsplan.

2.3.2 Afweging groenblauwe mantel

In de groenblauwe mantel hebben de volgende ontwikkelingen plaatsgevonden of vinden de volgende ontwikkelingen plaats:

- De aanleg van paardenhouderijen.
- Omvorming agrarische grond naar natuur (met dubbelbestemming Natuur en Waterstaat - Profiel van vrije ruimte).

De Omgevingsverordening Limburg 2021, artikel 7.5 en 7.6 vereist voor ruimtelijke plannen in de Groenblauwe mantel het volgende:

Artikel 7.5 Kernkwaliteiten de groenblauwe mantel

1. De kernkwaliteiten in de groenblauwe mantel zijn:

- a. het groene karakter;
- b. het visueel-ruimtelijk karakter;
- c. het cultuurhistorisch erfgoed;
- d. het reliëf;
- e. ruimte voor water en waterberging in de laagten en beekdalen.

Artikel 7.6 Instructieregels kernkwaliteiten in de groenblauwe mantel

De motivering bij een omgevingsplan dat betrekking heeft op een gebied in de groenblauwe mantel beschrijft:

- a. de in het plangebied aanwezige kernkwaliteiten in de groenblauwe mantel;
- b. de waarde van het plangebied als ecologische verbinding tussen gebieden gelegen binnen het Natuurnetwerk Limburg in het bijzonder met het oog op de impact voor de in het aanwijzingsbesluit aangewezen habitattypen en soorten in de Natura 2000-gebieden en overige bedreigde soorten die er hun leefgebied hebben;
- c. de waarde van het plangebied met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in de aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg;
- d. de waarde van het plangebied voor het bieden van ruimte voor water en als waterberging in laagten en beekdalen
- e. de wijze waarop rekening is gehouden met de waarden onder a tot en met d;
- f. hoe op gebiedsniveau per saldo geen kwaliteitsverlies plaatsvindt van de waarden onder a tot en met d.
- g. hoe de negatieve effecten zijn gecompenseerd. Bij de compensatie van de negatieve effecten op natuurwaarden met de kernkwaliteit "het groene karakter" worden de regels opgenomen in bijlage IX gevolgd.

Artikel 7.7 Wijzigen van de begrenzing van de groenblauwe mantel

Gedeputeerde staten kunnen de begrenzing van de Groenblauwe mantel wijzigen:

- a. om de waarde van de groenblauwe mantel als ecologische verbinding tussen de gebieden gelegen in het Natuurnetwerk Limburg te versterken; of
- b. om de waarde van de groenblauwe mantel voor de natuurdoeltypen in de aangrenzende gebieden van het Natuurnetwerk Limburg te versterken.

Omdat door de uitgevoerde of nog uit te voeren ontwikkelingen wel kernkwaliteiten worden aangetast is de aantasting van de Groenblauwe mantel en de wijze waarop rekening gehouden wordt met of opnieuw invulling gegeven wordt aan de kernkwaliteiten, uitgewerkt in het Salderingsplan. Uiteindelijk krijgt ook dit aspect zijn weerslag in het bestemmingsplan c.q. omgevingsplan.

3. ANALYSE SOORTBESCHERMING

3.1 Inleiding

Ten aanzien van soortbescherming is de Wet natuurbescherming relevant. Voor meer informatie over dit afwegingskader wordt verwezen naar bijlage 1. In de Wet natuurbescherming zijn drie beschermingsregimes vastgesteld:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn;
2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn;
3. Beschermingsregime andere soorten (ook wel de Nationale lijst genoemd).

Daarnaast kan voor soorten een vrijstelling gelden voor het vangen en vernietigen of beschadigen van een verblijfplaats bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig beheer en onderhoud. Deze vrijstellingslijst kan per provincie verschillend zijn. De lijsten per beschermingsregime en de vrijstellingslijst zijn opgenomen in bijlage 1. Bij onbekendheid met dit wettelijk kader wordt geadviseerd deze bijlage eerst door te nemen.

In dit hoofdstuk wordt onderzocht of beschermde soorten ter hoogte van het bestemmingsplangebied en de omgeving daarvan (kunnen) voorkomen. Daartoe zijn gegevens verzameld van de sites van de provincie Limburg en de Nationale Databank Flora en Fauna (Quickscanhulp).

De natuurgegevens van de NDFF betreffen de gegevens in een straal van (ongeveer) 1 kilometer van het plangebied; de waarnemingen uit de laatste vijf jaar worden in de tabel in bijlage 2 weergegeven. Met betrekking tot vogelgegevens geldt dat deze niet worden geselecteerd op type waarnemingen zoals 'waarneming broedende vogel of overtrekkend'. Het resultaat in de tabel geeft een overzicht van alle op het moment van opvragen goedgekeurde actuele waarnemingen, dus ook losse waarnemingen (kort pleisterend, overtrekkend) in de NDFF. Dit houdt in dat de informatie ten aanzien van beschermde broedvogels onvoldoende gedetailleerd is (een te geringe informatiewaarde heeft) om concrete uitspraken te doen op basis van deze gegevensset over voorkomen in het plangebied. De gegevens uit de dataset van de NDFF over vogels worden daarom in de quickscan buiten beschouwing gelaten. Voor informatie over potentiële broedvogels zijn de natuurgegevens van de provincie Limburg geraadpleegd en wordt een inschatting gemaakt op basis van het veldbezoek en expert judgement. Als achtergrondinformatie is gebruikt gemaakt van de site waarneming.nl.

De gegevensset is samengesteld in februari 2021. In de maanden februari en maart 2021 zijn twee oriënterende veldbezoeken aan het plangebied gebracht in het kader van deze quickscan én is een onderzoek uitgevoerd naar aanwezigheid van (burchten en sporen van) Das. De resultaten van het veldbezoek krijgen hun weerslag in een aparte rapportage. De belangrijkste conclusies zijn in deze rapportage opgenomen. Indien beschermde soorten aanwezig (kunnen) zijn (geweest), wordt aangegeven welke eventuele vervolgstappen moeten worden doorlopen.

In het voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport Bestemmingsplan Hippische Zone Grandorse concludeert de Commissie voor de milieueffectrapportage op 28 mei 2018 (projectnummer 3292) het volgende over de soortbescherming: *'Natuur. In het plangebied is een aanzienlijk areaal Natuurnetwerk aanwezig en komen beschermde soorten voor, zoals dassen en levendbarende hagedissen. Uit het MER blijkt dat het plan kan leiden tot vernietiging van Natuurnetwerk en verstoring van de genoemde soorten en vernietiging van hun leefgebied. Het MER beschrijft wel mogelijkheden om deze effecten te verminderen, maar maakt niet duidelijk of deze voldoende zijn om ervoor te zorgen dat het plan uitvoerbaar is met het oog op de soortbescherming'*.

Nu de uitbreiding plaatsvindt in een grote oppervlakte natuur/bos is dit punt nog belangrijker geworden. Over 'verlichting' merkt de Commissie het volgende op: *'Verlichting. De effecten van extra verlichting op dieren en mensen zijn in het MER niet bekeken. Daardoor komt schadelijke effecten op dieren en mogelijke hinder voor mensen niet in beeld. Ook eventuele maatregelen zijn niet uitgewerkt. Tot slot is een opmerking over de fasering van het plan van belang om te komen tot een goede effectbeoordeling: 'Fasering van het plan. Het is nog niet duidelijk welke bedrijven zich gaan vestigen in het gebied en in welk tempo, en of het hele gebied vol zal komen. Met een fasering is het wellicht mogelijk te zorgen dat het plan hoe dan ook tot een samenhangend en goed functionerend eindresultaat komt, ook als het niet helemaal vol komt. Zo kan het voorkomen dat achteraf blijkt dat voor bijvoorbeeld landschap, toegankelijkheid en klimaatmaatregelen verkeerde keuzen zijn gemaakt. Bovendien*

kunnen met een slimme fasering negatieve effecten op bijvoorbeeld de Das mogelijk verminderd of zelfs helemaal voorkomen worden'.

3.2 Flora

Uit de NDFF Quickscanhulp zijn geen beschermde soorten planten in een straal van 1 km rond het plangebied bekend uit de laatste vijf jaar. In de periode 2011-2015 is door de provincie Limburg een vlakdekkende florakartering uitgevoerd in het plangebied en omgeving; in 2015 is in het bijzonder de Goudgroene zone onderzocht. Tijdens deze kartering zijn ook geen beschermde soorten aangetroffen. Op grond van de floragegevens en het aangetroffen biotoop tijdens het veldbezoek wordt de kans op aanwezigheid van beschermde soorten uitgesloten. Nader onderzoek of een ontheffing voor planten is niet nodig.

3.3 Zoogdieren

In onderstaande tabel 1 zijn waarnemingen opgenomen van zoogdieren in een straal van 1 km rond het plangebied in de laatste vijf jaar (zie tabel).

Tabel 1: Overzicht van waargenomen soorten zoogdieren in een straal van 1 km rond het plangebied (bron: NDFF Quickscanhulp, 2021). Voor de in grijs weergegeven soorten geldt een jaarronde vrijstelling voor het vangen en vernietigen van verblijfplaatsen bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer of onderhoud.

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Bever	Zoogdieren	Habitatrichtlijn	0 - 1 km
Das	Zoogdieren	Andere soorten	0 - 1 km
Eekhoorn*	Zoogdieren	Andere soorten	0 - 1 km
Egel	Zoogdieren	Andere soorten	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	Habitatrichtlijn	0 - 1 km
Gewone/Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	Habitatrichtlijn	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren	Andere soorten	0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren	Andere soorten	0 - 1 km
Ondergrondse woelmuis	Zoogdieren	Andere soorten	0 - 1 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren	Andere soorten	0 - 1 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren	Andere soorten	0 - 1 km
Wolf	Zoogdieren	Habitatrichtlijn	0 - 1 km

*Vrijstelling geldt voor de maanden maart, april en juli t/m november.

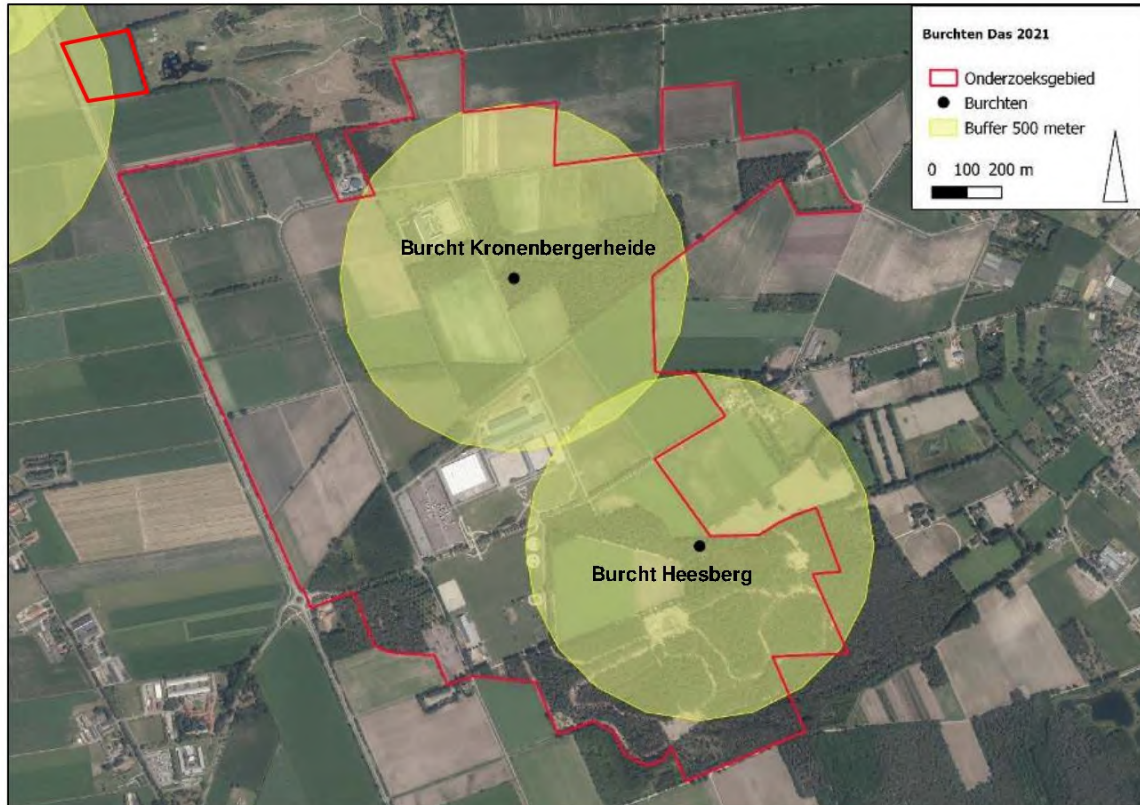
3.3.1 Beschermingsregime 'Andere soorten'

Algemeen voorkomende soorten (grijs weergegeven in de tabel): In het hele bestemmingsplangebied komen een aantal algemeen voorkomende soorten voor waaronder Egel, Haas en Konijn en enkele soorten muizen. Mogelijk komen ook kleine marterachtigen voor. Voor deze soorten geldt een jaarronde vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen voor het vangen en vernietigen van verblijfplaatsen. Wel geldt de zorgplicht. Er zijn in het verleden diverse ontwikkeling uitgevoerd waarbij niet duidelijk is op welke manier de zorgplicht is ingevuld. Voor toekomstige ontwikkelingen geldt dat op locaties waar deze soorten mogelijk voorkomen, gewerkt dient te worden op grond van een ecologisch werkprotocol.

Dassen: In het vroege voorjaar van 2021 is een vlakdekkend onderzoek uitgevoerd naar dassenburchten en -pijpen in het gehele gebied. Veldbezoeken zijn gebracht op 12 en 25 februari, 3 en 19 maart. Aanvullende inspectiebezoeken gericht op de burchten zijn gebracht op 10 maart en 24 maart. Tijdens het onderzoek is het gebied systematisch doorkruist om burchten op te sporen.

De beschikbare informatie uit eerdere onderzoeken is als achtergrondinformatie gebruikt, waaronder onderzoek naar het voorkomen van Das in 2017 (Staro). Een overzicht van de in 2021 vastgestelde in gebruik zijnde burchten is op onderstaande figuur 18 weergegeven.

Ten aanzien van 'andere soorten' (beschermingsregime waar de Das onder valt) geldt dat de vaste rust- en verblijfsplaatsen een strikte bescherming genieten^{2,3}. Gedeputeerde Staten in Limburg beschouwen een zodanige verstoring dat een vaste rust- en verblijfplaats van een beschermde soort wordt verlaten als vernielen van de rust- of verblijfplaats, als bedoeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Dat is ook het geval indien een vaste rust- en verblijfplaats van een beschermde soort tijdelijk wordt verlaten indien dat het voorplantingssucces vermindert⁴.

Figuur 18: Overzicht bewoonde burchten plangebied Grandorse 2021. Met geel is een straal van 500 meter rond de burcht aangegeven.

In het leefgebied van deze Dassen zijn diverse ingrijpende en minder ingrijpende ontwikkelingen uitgevoerd. Deze ontwikkelingen en de te verwachten effecten op de Dassen zijn in onderstaande tabel weergegeven.

² ECLI:NL:RBMNE:2019:380 en ECLI:NL:RBMNE:2019:748

³ ECLI:NL:RBOVE:2019:860

⁴ Beleidsregel passieve soortenbescherming provincie Limburg. Artikel 2.1 - jaarrond beschermde nesten/verblijfplaatsen irt verbodsbepaling.

Tabel 2: Effecten van al uitgevoerde ontwikkelingen en toekomstige ontwikkelingen

Al uitgevoerde ontwikkelingen	Effecten op Das
De omvorming en verbreding van een onverharde pad in de huidige Travers zonder snelheidsremmende maatregelen waardoor een verkeersaantrekkende werking is opgetreden. Ook andere wegen zijn verbreed	<ul style="list-style-type: none"> • Verlies van leefgebied door oppervlakteverlies. • Doorsnijding van het primaire en secundaire leefgebied waardoor meer verstoring en veel meer kans bestaat op verkeersslachtoffers⁵
Aanleg van een ruitepad langs de Travers	Verlies van foerageergebied
Aanleg van verlichting	<ul style="list-style-type: none"> • Verlies van donkerte en dekking in de nachtelijke uren en mogelijk daardoor ook verlies van geschikt foerageergebied • Invloed op de hormoonhuishouding met mogelijke gezondheidseffecten
De ingebruikname van het ECdP	<ul style="list-style-type: none"> • Sterk verkeersaantrekkende werking, vooral gedurende de grote evenementen met daardoor grotere kans op verkeersslachtoffers en verstoring
Het kappen van het noordelijke bosperceel en de bouw van een paardenhouderij	<ul style="list-style-type: none"> • Verlies van primair foerageergebied (bos) en secundair foerageergebied (akker)
Het bouwen van een opstal ten oosten van de Travers	<ul style="list-style-type: none"> • Uitbreiding van activiteiten met storingsfactoren, verlies van foerageergebied
Kappen van bos ten behoeve van een ruitercourts	<ul style="list-style-type: none"> • Verlies van foerageergebied
Het houden van wedstrijden in het bos de Heesberg en in mindere mate het recreatieve gebruik	<ul style="list-style-type: none"> • Fors optredende storingsfactoren rond de daar aanwezige burchten door grote aantallen toeschouwers en geluid
Nog uit te voeren ontwikkelingen	Effecten op Das
Bouwrijp maken van percelen en bouwen van paardenhouderijen	<ul style="list-style-type: none"> • Verkeersaantrekkende werking waardoor toenemende kans op verkeersslachtoffers, • Toename van storingsfactoren als licht, geluid, mogelijk honden in primair foerageergebied (aangrenzende bospercelen), • Sterke afname van secundair foerageergebied (agrarisches gebied)
Aanleg groene zones (met bestemming natuur)	<ul style="list-style-type: none"> • Geen positief effect te verwachten vanwege de ligging vooral langs de Midden-Peelweg en de aanwezige infrastructuur tussen burchten en deze groene zones

Gezien de stapeling van negatieve effecten op Dassen is een dusdanige verstoring en/of sterfte met als gevolg het verlaten van een of meerdere burchten aannemelijk. Met name de burchten in het zuiden van het bestemmingsplangebied zijn zeer kwetsbaar geworden door de aanleg van het parcours en de geplande grootschalige evenementen. Dit betekent dat verbodsbepalingen overtreden zijn of worden. Voor deze al uitgevoerde en nog uit te voeren ontwikkelingen dient een ontheffing aangevraagd te worden voor het opzettelijk doden en het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen onder het beschermingsregime 'Andere soorten' (respectievelijk art. 3.10 lid 1a en 1b Wet natuurbescherming).

Eekhoorn: Het voorkomen van Eekhoorn in het bestemmingsplangebied is aannemelijk. Voor Eekhoorn geldt een vrijstelling voor het vernietigen van nesten/nestbomen in de maanden maart, april en juli t/m november. Buiten deze maanden is hiervoor een ontheffing nodig. Mitigerende maatregelen zijn nodig om doden van individuen te voorkomen. Te kappen bomen dienen voorafgaand aan de kap in een daarvoor gunstige periode geïnspecteerd te

⁵ Ook andere zoogdieren (Ree, op termijn mogelijk Wild zwijn en kleinere zoogdieren) hebben een grotere kans om aangereden te worden.

worden op het voorkomen van nesten van Eekhoorn. De kapwerkzaamheden dienen op basis van een ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd. Onbekend is of bij de al uitgevoerde ontwikkelingen in de Heesberg gepaste maatregelen zijn genomen.

Waterspitsmuis: In de omgeving van het bestemmingsplangebied is Waterspitsmuis waargenomen. Deze soort is sterk gebonden aan waterlopen. De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snelstromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers (bron: zoogdiervereniging.nl). De in het bestemmingsplangebied aanwezige waterlopen voldoen niet aan de eisen van deze soort gezien de inrichting en waterkwaliteit van de Peelrijt.

3.3.2 Beschermingsregime Habitatrichtlijn

Bever: De aanwezigheid van Bever is uit de omgeving van het bestemmingsplangebied bekend. Sporen van Bever werden tijdens de veldbezoeken niet aangetroffen. De soort is hier niet te verwachten omdat geschikt foerageergebied langs de waterlopen veelal ontbreekt.

Vleermuizen: Het bestemmingsplangebied maakt naar verwachting deel uit van het foerageergebied van verschillende soorten vleermuizen waaronder de vrij algemeen voorkomende Gewone dwergvleermuis (geen waarnemingen bekend en daarom niet genoemd in de tabel). Gewone dwergvleermuizen en Gewone grootoorvleermuizen kunnen zowel in gebouwen als bomen verblijven. Van de Grize grootoorvleermuis zijn alleen verblijven in gebouwen bekend.

Verlies van verblijfplaatsen in gebouwen is niet aan de orde, er worden geen verblijfplaatsen gesloopt. Onbekend is of inspecties hebben plaatsgevonden voorafgaand aan de kap van bomen bij voorgaande ontwikkelingen. Potentieel geschikte bomen met verblijfsplaatsen (holten, losse schors) voor vleermuizen en de bomen in de omgeving daarvan dienen behouden te blijven. Indien dergelijke bomen gekapt moeten worden, dient voorafgaand aan de kap vastgesteld te worden of de boom een functie heeft als vaste verblijfplaats. Hou bij een dergelijk onderzoek rekening met een mogelijke doorlooptijd van een jaar. Bij kap van een boom met een vastgestelde verblijfplaats of bomen in de omgeving daarvan, dient voorafgaand aan de kap een ontheffing te worden aangevraagd voor het vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen.

De functionaliteit van het plangebied voor migrerende en/of foeragerende vleermuizen is niet in het geding, mits doorgaande groene structuren blijven behouden. Door het aanbrengen van brede corridors in de Heesberg zijn de foerageermogelijkheden voor bijvoorbeeld Gewone grootoorvleermuis verbeterd.

3.4 Vogels

In de Wet natuurbescherming zijn verbodsbepalingen opgenomen met betrekking tot vogels in het Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn. In grote lijnen komen deze verbodsbepalingen op het volgende neer:

- het is verboden vogels te doden of te vangen,
- het is verboden in gebruik zijnde nesten en rustplaatsen te beschadigen of weg te nemen,
- het is verboden eieren te beschadigen, te rapen of onder zich te hebben,
- het is verboden vogels te storen behalve als de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Een ontheffing of vrijstelling is mogelijk onder bepaalde voorwaarden (zie ook bijlage 1).

Jaarrond beschermde nesten

Nesten van een aantal soorten zijn jaarrond beschermd; ook de functionele omgeving van deze jaarrond beschermde nesten is beschermd. Storing met als gevolg het (tijdelijk) verlaten van een jaarrond beschermd nest wordt eveneens beschouwd als vernielen van het nest als daardoor het broedsucces vermindert. De lijst van soorten met een jaarrond beschermd nest is hieronder opgenomen:

Tabel 3: Lijst jaarrond beschermde vogelnesten (Beleidsregels tbv de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg, 6-12-2017).

Soort	categorie	Soort	categorie	Soort	Categorie
Boerenzwaluw	2	Huiszwaluw	2	Roek	1
Boomvalk	3	Kerkuil	1	Slechtvalk	2
Bosuil	2	Oehoe	1	Steenuil	1
Gierzwaluw	2	Ooievaar	2	Torenvalk	3
Grote gele kwikstaart	2	Ransuil	3	Wespendief	3
Havik	3	Raaf	3	Zwarte wouw	3
Huismus	2	Rode wouw	3		

Categorie 1: Jaarrond gebruikte nesten (ook buiten broedseizoen gebruik van de nestplaats).

Categorie 2: Zeer plaatstrouwe broedvogels of soorten die afhankelijk zijn van bebouwing Deze soorten broeden elk broedseizoen op dezelfde plaats en zijn daarin zeer conservatief. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar

Categorie 3: Plaatstrouwe vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest omdat ze niet of nauwelijks in staat zijn om zelf een nest te bouwen. Deze soorten zijn niet in staat een geheel eigen nest te bouwen en maken gebruik van oude kraaiennesten of nesten waar zij eerder gebroed hebben. Of ze bouwen een nieuw nest op het oude nest van het voorgaande jaar en zijn extra kwetsbaar voor verstoring. Hier vallen ook roofvogels onder die zich sinds kort aan het vestigen zijn in de provincie waarvan de staat van instandhouding nog verre van gunstig van is.

Soorten waarbij getoetst moet worden of voldoende functioneel leefgebied aanwezig blijft

Voor de soorten in onderstaande tabel dient te worden vastgesteld dat er voldoende alternatieve leefomgeving in de omgeving aanwezig is voor de soort om zich te kunnen vestigen. In dat geval geldt geen jaarronde bescherming van het nest. Als er onvoldoende alternatieve leefomgeving aanwezig is, geldt wel een jaarronde bescherming.

Tabel 4: Soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is als er onvoldoende alternatieve leefomgeving in de omgeving aanwezig is voor de soort om zich te kunnen vestigen. (Beleidsregels tbv de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg, 6-12-2017).

Bijeneter	Grutto	Paapje	Visdief
Blauwe reiger	IJsvogel	Ringmus	Wulp
Buizerd	Kramsvogel	Roerdomp	Zomertortel
Draaihals	Kwartelkoning	Sperwer	Zwarte specht
Grauwe klauwier	Oeverzwaluw	Spotvogel	

Categorie 4: Nesten van plaatstrouwe vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen indien de nestplaats verloren gaat. Ze zijn dusdanig kwetsbaar dat de functionaliteit niet in het geding mag komen. Indien de omgeving van de bekende nestplaats vernietigd wordt moet worden bepaald of er voldoende functionaliteit behouden blijft.

Nesten van andere soorten zijn buiten het gebruik voor de voortplanting niet beschermd. Voor kunstmatige nestgelegenheid geldt dat deze verplaatst mogen worden als de functionaliteit effectief behouden blijft ondanks de verplaatsing.

Soorten in het bestemmingsplangebied

In 2015 is door de provincie Limburg in de omgeving van het plangebied een broedvogelkartering uitgevoerd (zie ook bijlage 3). Diverse bijzondere en schaarse broedvogelsoorten werden vastgesteld in het plangebied. Van de soorten met jaarrond beschermde nesten werd Steenuil en Torenvalk aangetroffen in de kilometerhokken waarin het plangebied ligt. Van deze soorten wordt geen exacte locatie weergegeven op de site van de provincie. In 2015 niet vastgesteld maar wel mogelijk aanwezig als broedvogel in de bospercelen zijn soorten als Havik, Sperwer en/of Bosuil.

Steenuil broedt in bebouwing, bebouwing in het plangebied is beperkt tot het ECdP en enkele opstallen in het uiterste oosten van het plangebied. Hier zijn geen ontwikkelingen voorzien, de bebouwing met eventueel nest blijft

gehandhaafd. Het bestemmingsplangebied maakt naar verwachting deel uit van het leef-/foerageergebied van deze soort. Hoewel naar verwachting de openheid afneemt blijft het plangebied geschikt als foerageergebied. Torenvalken broeden in nestkasten, gebouwen en in uitzonderlijke gevallen in nesten door andere vogels gemaakt (bijvoorbeeld Kraaiennesten). Tijdens het veldbezoek werden geen Torenvalkenkasten gezien in het plangebied.

Bij de kap van bomen/bos dient voorafgaand aan de kap een inspectie en/of inventarisatie uitgevoerd te worden om te onderzoeken of (potentieel) jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn. Onbekend is of onderzoek heeft plaatsgevonden in het noordelijke bosgebied en de Heesberg voorafgaand aan de kap. Jaarrond beschermde nesten zijn strikt beschermd. Voor het verstoren (denk aan evenementen!), vernietigen of beschadigen van dergelijke nesten is een ontheffing nodig op grond van de Wet natuurbescherming.

Op alle locaties waar broedgelegenheid aanwezig is (inclusief akkerranden, struwelen, houtrillen etc.) kunnen in de broedtijd nesten in gebruik zijn. Deze nesten en de functionele omgeving zijn niet jaarrond beschermd maar wel tijdens de broedperiode zolang de jongen afhankelijk zijn van het nest. Bij ruimtelijke ontwikkelingen maar ook bij grootschalige evenementen dient met de aanwezigheid van broedgevallen rekening gehouden te worden. Versturende werkzaamheden of activiteiten in de broedperiode zijn niet toegestaan als in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn. Maatregelen zijn nodig om overtredingen van verbodsbepalingen te voorkomen. Kunnen deze niet genomen worden of zijn deze niet afdoende, dan dient een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden. Het houden van grote evenementen in het de Heesberg in de broedperiode is zonder ontheffing niet zonder meer toegestaan.

3.5 Amfibieën, reptielen en vissen

In onderstaande tabel 5 zijn waarnemingen opgenomen van beschermde soorten in een straal van 1 km rond het plangebied in de laatste vijf jaar (zie tabel).

Tabel 5: Overzicht van waargenomen soorten in een straal van 1 km rond het plangebied (bron: NDFP Quickscanhulp, 2021).

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Levendbarende hagedis*	Reptielen	Andere soorten	0 - 1 km

*Vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen in de periode 15 augustus t/m 15 oktober (zie ook bijlage 1).

3.5.1 Beschermingsregime 'Andere soorten'

Algemeen voorkomende soorten als Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander en enkele vissoorten kunnen in het bestemmingsplangebied voorkomen hoewel waarnemingen ontbreken uit de laatste vijf jaar. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen voor het vangen en het vernietigen van verblijfplaatsen. Om doden te voorkomen dienen mitigerende maatregelen genomen te worden op de locaties waar deze soorten mogelijk voorkomen.

Levendbarende hagedis is bekend uit het plangebied (waarneming uit 2021 direct ten oosten van de Kulbergweg). Oudere waarnemingen zijn bekend net buiten het plangebied uit 2014 (waarneming.nl). Deze soort is in Midden-Limburg zeldzaam in natuurgebieden en zeer zeldzaam buiten natuurgebieden. Bij ruimtelijke ontwikkelingen in de natuurgebieden dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van deze soort. Aanbevolen wordt ruim voorafgaand aan de uitvoering een inventarisatie uit te voeren waarmee aan- of afwezigheid kan worden vastgesteld. Een vrijstelling voor het vangen en vernietigen van vaste verblijfplaatsen geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen in de periode 15 augustus t/m 15 oktober. Mitigerende maatregelen dienen genomen te worden om het doden van dieren te voorkomen. Werkzaamheden in de bosgebieden en de randen daarvan dienen op basis van een ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd. Bij afwezigheid vervalt de noodzaak om in de vrijgestelde periode te werken.

3.5.2 Beschermingsregime Habitatrichtlijn

Poelkikker is bekend uit de omgeving van het bestemmingsplangebied. In het plangebied ontbreken geschikte voortplantingswateren of geschikt leefgebied voor deze en overige (en zeldzame) soorten. Deze soorten komen voor in het westelijk gelegen natuurgebied Mariapeel.

Nader onderzoek of een ontheffing voor amfibieën, reptielen of vissen is met uitzondering van Levendbarende hagedis niet nodig.

3.6 Overige beschermde soorten

In onderstaande tabel 6 zijn waarnemingen opgenomen van overige beschermde soorten in een straal van 1 km rond het plangebied in de laatste vijf jaar (zie tabel).

Tabel 6: Overzicht van waargenomen overige beschermde soorten in een straal van 1 km rond het plangebied (bron: NDFP Quickscanhulp).

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Spiegeldikkopje	Dagvlinders	Andere soorten	0 - 1 km

Deze soort komt voor in vochtige ruigten langs bospaden en bosranden, open bossen en hoogvenen. Waardplanten zijn Hennegras en pijpenstrootje; soms boskortsteel of riet. Spiegeldikkopje komt voor in het westelijk gelegen natuurgebied Mariapeel. Het voorkomen van Spiegeldikkopje in het plangebied is op grond van de ongeschiktheid van het leefgebied uit te sluiten (droog, ontbreken van waardplanten). Nader onderzoek of een ontheffing voor deze dagvlinder is niet nodig.

Het voorkomen van overige beschermde soorten in het plangebied is eveneens uit te sluiten op grond van de aanwezige habitats en de bekende verspreiding van deze soorten. Nader onderzoek of een ontheffing voor overige soorten is niet nodig.

4. HOUTOPSTANDEN

4.1 Inleiding

Ten aanzien van bescherming van bomen en houtopstanden zijn de volgende kaders relevant.

1. Wet natuurbescherming,
2. Algemene plaatselijke verordening van de gemeente.

Voor meer informatie over het afwegingskader in de Wet natuurbescherming wordt verwezen naar bijlage 1.

4.2 Te kappen bomen en houtopstanden

In het bestemmingsplangebied is een bosperceel geheel gekapt in het noordelijk deel (locatie nieuwe paardenhouderij) en een bosperceel ten zuiden van ECdP. Op diverse locaties zijn bosranden gekapt voor de aanleg en verbreding van wegen en er heeft boskap plaatsgevonden in de Heesberg ten behoeve van de aanleg van het parcours. Langs de Peelweg zijn laanbomen gekapt om een inrit te maken en voor de aanleg van het Equiduct. Alle gekapte dan wel niet gekapte houtopstanden liggen buiten de bebouwde kom en vallen daarmee onder de Wet natuurbescherming.

4.3 Bepalingen Wet natuurbescherming houtopstanden, hout en houtproducten

Het is op grond van de Wet natuurbescherming verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen over een dergelijke melding. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op:

- a. de gegevens die bij de melding worden verstrekt,
- b. de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan, en
- c. de wijze waarop de melding wordt gedaan.

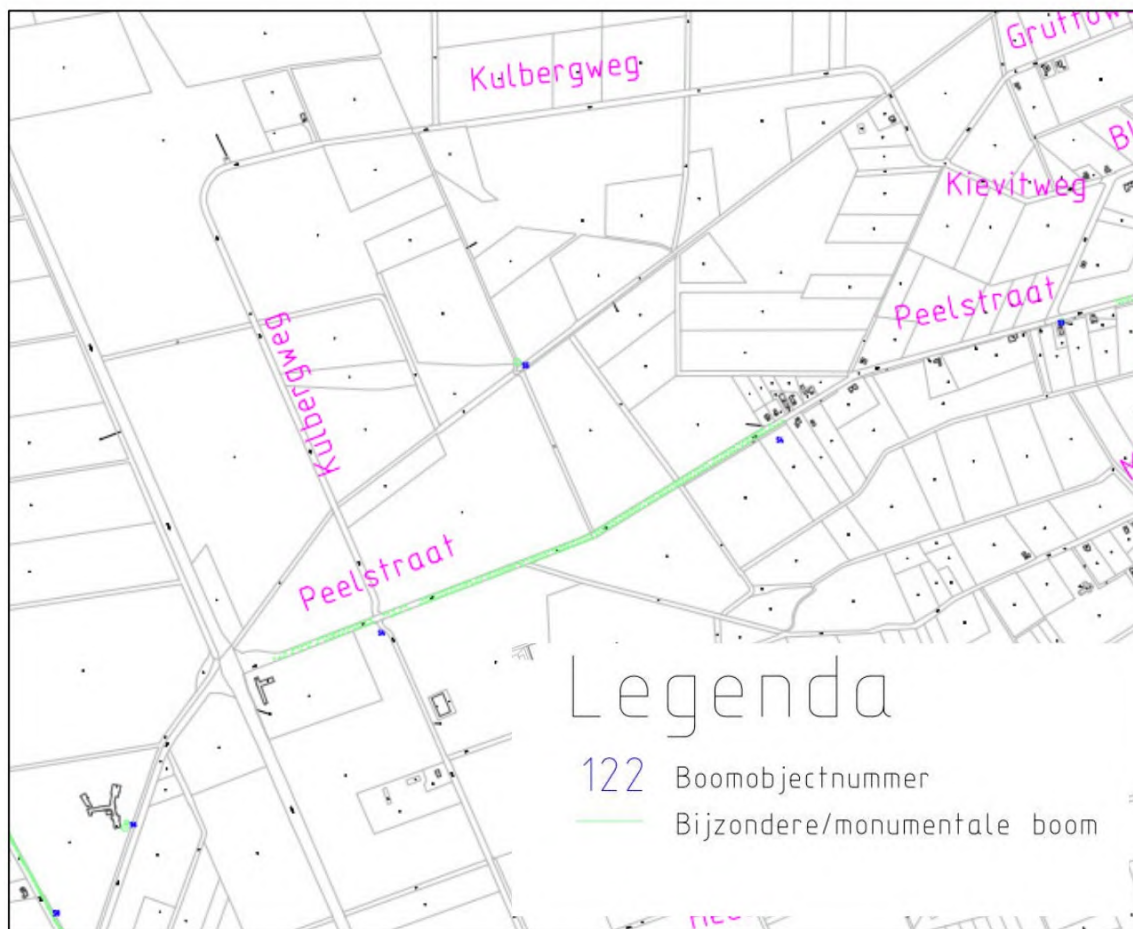
Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbepplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. Als de beplanting niet aan slaat moet deze binnen drie jaar na de herbepplanting vervangen worden.

Voorafgaand aan de kap dient een melding gedaan te worden bij de provincie en er geldt een herplantplicht. Voor de al uitgevoerde kap is een controle nodig van gedane meldingen en het nakomen van de herplantplicht.

4.4 Bepalingen omgevingsverordening Horst aan de Maas

In onderstaande figuur 18 wordt een uitsnede van de bomenkaart van de gemeente weergegeven. Waardevolle houtopstanden waarvoor een omgevingsvergunning nodig is, zijn groen gearceerd. De bomen langs de Peelstraat zijn aangemerkt als beschermd. Bij kap van deze bomen is een omgevingsvergunning nodig van de gemeente Horst aan de Maas. Voor de al uitgevoerde kap is een controle nodig of een omgevingsvergunning is aangevraagd.

Figuur 19: Bomenkaart Horst aan de Maas (laatste wijziging 28-10-2014).

4.5 Conclusie houtopstanden

In het bestemmingsplangebied zijn delen van bos en een perceel geheel gekapt die beschermd zijn op grond van de Wet natuurbescherming. Voor de al uitgevoerde kap is een controle nodig van gedane meldingen en het nakomen van de herplantplicht.

Voor het kappen van de bomen langs de Peelstraat was een Omgevingsvergunning nodig. Voor de al uitgevoerde kap is een controle nodig of een omgevingsvergunning is aangevraagd.

5. CONCLUSIES

In het algemeen dient opgemerkt te worden dat in het verleden (vanaf 2016) een aantal rapportages zijn uitgebracht op het gebied van flora en fauna die relevant zijn voor het bestemmingsplangebied. Op het gebied van gebiedsbescherming en soortenbescherming zijn sinds 2016 echter geen zichtbare en concrete vervolgstappen genomen om gebieden en soorten te beschermen. Wat wel zichtbaar is, is dat diverse voor landschap en natuur ingrijpende ruimtelijke ingrepen zijn uitgevoerd. Met de uitbreiding van het bestemmingsplangebied door de toevoeging van het bosgebied de Heesberg is de kans op overtredingen van de verbodsbepalingen Wet natuurbescherming sterk toegenomen. In 2018 is een salderingsplan opgesteld maar er is geen invulling gegeven aan de uitvoering ervan. In de toelichting van de Beleidsregel Natuurcompensatie Limburg is als belangrijkste randvoorwaarde van de beleidsregel vermeld, dat het van groot belang is dat de compensatie vóór aanvang van de activiteit gerealiseerd is. Dit dient geregeld te worden door middel van een overeenkomst tussen de provincie Limburg en de initiatiefnemer. Voor zover bekend is er geen geldige overeenkomst. Dit klemt des te meer omdat de Heesberg van groot belang is voor de instandhouding van de dassenpopulatie in het gebied maar ook voor de instandhouding van andere soorten zoals Ree en Eekhoorn en de instandhouding van het NNN c.q. de Goudgroene natuurzone. Deze conclusies leiden tot het advies alle activiteiten in het bestemmingsplangebied waarvoor geen toestemming verleend is, stil te leggen om verdere afbreukrisico's te voorkomen en eerst orde op zaken te stellen.

5.1 Conclusies gebiedsbescherming

- Natura 2000

Het bestemmingsplangebied ligt op circa 1,9 kilometer afstand van het Natura 2000 gebied Deurnsche Peel & Mariapeel. Overige Natura 2000 gebieden liggen op grotere afstand Groote Peel: circa 9,6 kilometer en Maasduinen circa 13,2 kilometer. Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. De gevolgen van een project worden beoordeeld in het licht van de instandhoudingsdoelen.

Door de afstand tot het Natura 2000-gebied en de aard van de ontwikkeling kunnen effecten op de kwalificerende soorten en/of habitattypen op voorhand uitgesloten worden met uitzondering van verslechtering van kwaliteit van habitattypen en stikstofgevoelige leefgebieden door stikstofdepositie. Het opstellen van een nadere effectenanalyse/passende beoordeling voor overige storingsfactoren is niet nodig omdat deze storingsfactoren niet overlappen met Natura 2000 gebieden.

Toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden in de omgeving van het plangebied kan optreden door toename van verkeersbewegingen en het vestigen van bedrijven waaronder paardenhouderijen. Een Aerius-berekening voor de gebruiksfase dient uitgevoerd te worden om de omvang van de extra stikstofdepositie in deze fase te bepalen. Afhankelijk van de resultaten is een voortoets of passende beoordeling en vergunning nodig. Gedeputeerde Staten van Limburg hebben Beleidsregels depositiebank De Peelberg vastgesteld op 15 december 2020. Hierdoor wordt de mogelijkheid geboden voor de extra stikstofuitstoot te salderen met één of mee activiteiten buiten de begrenzing van één project of locatie ten behoeve van de verlening van een natuurvergunning.

- Omgevingsverordening Limburg

Het bestemmingsplangebied overlapt met het Natuurnetwerk Limburg. Door de uitgevoerde en voorgenomen ontwikkelingen zijn en worden wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk aangetast. Door een gecombineerde uitvoering van onderling samenhangende activiteiten wordt een verbetering van de kwantiteit, kwaliteit en samenhang van het Natuurnetwerk op gebiedsniveau nagestreefd. Hiervoor is een salderingsplan opgesteld dat zijn weerslag moet krijgen in het bestemmingsplan c.q. omgevingsplan.

Het bestemmingsplangebied overlapt met de Groenblauwe mantel. Door de uitgevoerde of nog uit te voeren ontwikkelingen worden kernkwaliteiten aangetast. De wijze waarop rekening gehouden wordt met of opnieuw invulling gegeven wordt aan de kernkwaliteiten, wordt uitgewerkt in het Salderingsplan dat zijn weerslag moet krijgen in het bestemmingsplan c.q. omgevingsplan.

5.2 Conclusies soortbescherming

- Het bestemmingsplangebied is leefgebied van beschermde diersoorten. Het plangebied vervult diverse functies voor deze soorten. Voor geen van de voorkomende soorten kan een negatief effect door de voorgenomen ontwikkelingen op voorhand uitgesloten worden. Aangenomen mag worden dat door de uitgevoerde ruimtelijke ontwikkelingen al negatieve effecten zijn opgetreden.

Tabel 6: Mogelijke en geconstateerde overtredingen

Soort	Mogelijke en geconstateerde overtredingen	Onderzoek nodig?	Mitigerende maatregel	Ontheffing nodig
Algemeen voorkomende soorten zoogdieren en amfibieën	Niet nakomen van de zorgplicht, doden van dieren	Nee	Bij nieuwe activiteiten werken op basis van een ecologisch werkprotocol	Nee
Eekhoorn	Niet vooraf inspecteren van nestbomen waardoor nestbomen gekapt kunnen zijn buiten de vrijgestelde periode	Ja, bij nieuwe kapwerkzaamheden	Nestbomen kappen in vrijgestelde periode, werken op basis van een ecologisch werkprotocol	Nee, mits mitigerende maatregelen genomen worden.
Das	Versnippering en onttrekking van leefgebied/ foerageergebied en verstoring met als mogelijk gevolg het verlaten van de burcht. Grote kans op verkeersslachtoffers.	Ja, onderzoek naar aanwezigheid uitgevoerd in voorjaar 2021	Nader te bepalen. In aanvulling op de mitigerende maatregelen dienen compenserende maatregelen genomen te worden.	Ja, art. 3.10 lid 1a en 1b
Vleermuizen	Niet vooraf inspecteren van bomen met als mogelijk gevolg vernietiging van vaste verblijfplaatsen.	Alleen bij kap van bomen met potentieel geschikte holten en omliggende bomen.	Bij nieuwe activiteiten: Behoud van boom en omliggende bomen. Als kap onvermijdelijk is dient een activiteitenplan opgesteld te worden met maatregelen.	Alleen bij vastgestelde verblijfplaatsen.
Broedvogels	Vernietiging/verstoring nesten tijdens de broedperiode. Vernietiging nesten of verstoring van soorten met jaarrond beschermd nest	Ja, inspectie/onderzoek voorafgaand aan ingreep in broedseizoen	Tijdens de broedperiode geen nestlocaties vernietigen, geen versturende activiteiten uitvoeren indien broedvogels aanwezig zijn. Bomen en omliggende bomen met jaarrond beschermde nesten behouden.	Ja, in geval van geconstateerde aanwezigheid van soorten met een jaarrond beschermd nest dat verstoord wordt of verdwijnt door een ontwikkeling. Ja, bij het organiseren van grootschalige evenementen in het broedseizoen als mitigerende maatregelen niet voldoen

Levendbarende hagedis	Vernietiging vaste rust- en verblijfplaatsen	Ja, in geval van ruimtelijke ontwikkelingen in geschikt leefgebied	Ruim voorafgaand aan ingreep eventuele aanwezigheid onderzoeken. Vrijstelling in periode 15 augustus tot en met 15 oktober.	Nee, tenzij werkzaamheden in geschikt leefgebied plaatsvinden in de vrijgestelde perioden. Uitvoering conform ecologisch werkprotocol.
Vissen	Vernietiging verblijfplaatsen, doden individuen	Alleen bij ruimtelijke ingrepen in de grotere jaarrond waterhoudende sloten.	Slachtoffers zo veel mogelijk voorkomen.	Nee, uitvoering conform ecologisch werkprotocol.

- In het algemeen geldt: als dieren worden aangetroffen in het plangebied geldt te allen tijde geldt de zorgplicht⁶. Bij het onverhoopt toch aantreffen van beschermde planten- of diersoorten waarvoor geen vrijstelling geldt, dient alsnog contact opgenomen te worden met een ecoloog om benodigde vervolgstappen te bespreken.
- Door de groene inrichting in het plangebied te versterken wordt natuur (mede) een 'sellingpoint'. Er zijn veel maatregelen mogelijk om de natuurkwaliteit in het plangebied te vergroten en bezoekers te stimuleren om 'in het groen' te bewegen. Eenvoudige maatregelen zijn onder andere het aanplanten van inheemse soorten bomen en struiken die een functie hebben als waard- en nectarplanten voor dagvlinders (en andere insecten), het behouden van overhoekjes voor overwinterende insecten en/of het bouwen van insectenhôtels, de aanleg van (compost)hopen of takkenhopen voor overwinterende Egels en Levendbarende hagedis.
- Andere maatregelen die genomen kunnen worden zijn het plaatsen en/of inbouwen van nestkasten voor Gierzwaluwen, Huismussen, zwaluwsoorten en het inbouwen van een geschikte vleermuizenverblijfplaats bij de in Grandorse nieuw te bouwen opstallen (natuurinclusief bouwen).

4. Bescherming Houtopstanden

In het bestemmingsplangebied zijn delen van bos en een perceel geheel gekapt die beschermd zijn op grond van de Wet natuurbescherming. Voor de al uitgevoerde kap is een controle nodig van gedane meldingen en het nakomen van de herplantplicht.

Voor het kappen van de bomen langs de Peelstraat was een Omgevingsvergunning nodig. Voor de al uitgevoerde kap is een controle nodig of een omgevingsvergunning is aangevraagd.

⁶ De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11 Wet natuurbescherming. In het tweede lid wordt de zorgplicht nader geconcretiseerd door te bepalen dat deze plicht inhoudt dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

1. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
2. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
3. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

6. LITERATUURLIJST EN WEBSITES

Buggenum H.J.M. van, [REDACTED] & [REDACTED] 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980 - 2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 79-409 inzake het behoud van de Vogelstand. Brussel, 1979.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 92-43 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Brussel, 1992.

Huizenga C.E., [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] & [REDACTED] 2010. Zoogdieren van Limburg, verspreiding en ecologie in de periode 1980 - 2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Lange R., [REDACTED] & [REDACTED] 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV, VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten, 1994.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2012. Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig.

Provincie Limburg, 2017. Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg. Provinciaal blad, 6 december 2017.

Provincie Limburg, 2021. Ontwerp-omgevingsverordening Limburg.

Provincie Limburg, 2018. Beleidsregel natuurcompensatie 2018.

Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijke milieu in Europa, 1979. Bern.

www.limburg.nl

www.natuurgegevenslimburg.nl

www.waarneming.nl

Bijlage 1 Achtergronden Wet natuurbescherming

Wet Natuurbescherming

Soorten van de Vogelrichtlijn. Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn). Vooralsnog is onbekend hoe wordt omgegaan met jaarrond beschermde vogelnesten (zoals het eerdere beschermingsregime van de Flora- en faunawet). Geen lijst opgenomen.

Soorten van de Habitatrichtlijn. Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.

Nationaal aangewezen (overige soorten). Dit zijn soorten genoemd in de bijlage van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de bescherming van in nationaal opzicht te beschermen soorten, die zijn genoemd op de Vogel- of Habitatrichtlijn (art. 3.10 - 3.11 Wet natuurbescherming). Reden voor de bescherming is de maatschappelijke overtuiging dat deze dieren bescherming behoeven. Andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd.

De wet voorziet in ruime mogelijkheden voor het verlenen van vrijstellingen, ook voor vogels en strikt beschermde soorten. Deze vrijstellingen dienen steeds bij verordening door provinciale staten te worden verleend. Bij het verlenen van de vrijstelling moet aan dezelfde voorwaarden worden voldaan als bij het verlenen van een ontheffing.

Wet Natuurbescherming ontheffing/vrijstelling

Vogelrichtlijn

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
  - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
  - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
  - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
  - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
  - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
  - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijn

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
  - 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
  - 2°. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
  - 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
  - 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
  - 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de

aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

- c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Overige soorten

Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:

- a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- h. in het algemeen belang.

3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

HABITATRICHTLIJN			
Zoogdieren			
Baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>	Kleine hoefijzerneus	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
Bechstein's vleermuis	<i>Myotis bechsteini</i>	Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>
Bever	<i>Castor fiber</i>	Lynx	<i>Lynx lynx</i>
Bosvleermuis	█ <i>leisleri</i>	Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>
Brandt's vleermuis	<i>Myotis brandtii</i>	Mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>
Bruinvis	<i>Phocoena phocoena</i>	█ vleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Euraziatische lynx	<i>Lynx lynx</i>	Noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus</i>
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>	Otter	<i>Lutra lutra</i>
Gewone dolfin	<i>Delphinus delphis</i>	Rosse vleermuis	█ <i>noctula</i>
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Tuimelaar	<i>Tursiops truncatus</i>
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>
Hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>	Vale vleermuis	<i>Myotis myotis</i>
Ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i>	Wilde kat	<i>Felis silvestris</i>
Kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	Wolf	<i>Canis lupus</i>
Reptielen en amfibieën			
Boomkikker	<i>Hyla arborea</i>	Muurhagedis	<i>Podarcis muralis</i>
Geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata</i>	Poelkikker	<i>Rana lessonae</i>
Gladde slang	<i>Coronella austriacus</i>	Rugstreeppad	<i>Bufo calamita</i>
Heikikker	<i>Rana arvalis</i>	Vroedmeesterpad	<i>Alytes obstreticans</i>
Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	Zandhagedis	<i>Lacerta agilis</i>
Knoflookpad	<i>Pelobates fuscus</i>		
Dagvlinders			
Donker pimperlauwtje	<i>Maculinea nausithous</i>	Tijmblauwtje	<i>Maculinea arion</i>
Grote vuurvlinder	█ <i>dispar</i>	Zilverstreephooibeestje	<i>Coenonympha hero</i>
Pimperlauwtje	<i>Maculinea teleius</i>		
Nachtvlinders			
Teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>		
Libellen			
Bronslibel	<i>Oxygastra curtisii</i>	Noordse winterjuffer	<i>Sympecma paedisca</i>
Gaffellibel	<i>Cphigomphus cecilia</i>	Coastelijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia</i>
Gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Rivierrombout	<i>Stylurus flavipes</i>
Groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>	Sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>
Vissen			
Houting	<i>Conegonus oxyrrhynchus</i>	Steur	<i>Acipenser sturio</i>
Vaatplanten			
Drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>	Kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>
Groenknolorchis	<i>Liparis loeselii</i>	Zomerschroeforchis	<i>Spiranthes aestivalis</i>
Kevers			
Brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>	Heldenbok	<i>Cerambyx cerdo</i>
Gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>	Juchtleerkever	<i>Osmoderma eremita</i>
Weekdieren			
Bataafse stroommossel	<i>Unio crassus</i>	Platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>

NATIONAAL			
Planten			
Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>	Kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>
Groensteel	<i>Asplenium viride</i>	Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>
Schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>	Knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>
Akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>	Knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>
Akkerdoornzaad	█ <i>arvensis</i>	Korensla	<i>Arnoseris minima</i>
Akkerogentroost	<i>Odontites vernus</i>	Kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>
Beklierde ogentroost	<i>Euphrasia rostkoviana</i>	Kruiptijm	<i>Thymus praecox</i>
Berggamander	<i>Teucrium montanum</i>	Lange zonnedauw	<i>Drosera longifolia</i>
Bergnachtorchis	<i>Platanthera montana</i>	Liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>
Blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i>	Moerasingamander	<i>Teucrium scordium</i>
Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>	Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>
Bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemus</i>	Naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>
Bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i>	Naaldenkervel	<i>Scandix pecten-veneris</i>
Brave █	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i>
Brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Roggeleie	<i>Lilium bulbiferum</i>
Breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>	Rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>
Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>	Rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>
Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>	Ruw parelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>
Dreps	<i>Bromus secalinus</i>	Scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>
Echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys</i>	Schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>
Franjgentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>	Smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>
Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>	Spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>
Geplooide vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>	Steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>
Getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>	Stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>
Gevlekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>	Stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>
Glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>	Tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>
Gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>	Tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>
Groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>	Trosgamander	<i>Teucrium botrys</i>
Groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>	Veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>
Grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>	Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>
Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>	Vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>
Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>	Wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>
Kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemus</i>	Wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i>
Kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>	Wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>
Karthuizeranjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	Wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>
Karwijsalie	<i>Selinum carvifolia</i>	Zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>
Kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>	Zinkviooltje	<i>Viola lutea subsp. calaminaria</i>
Kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>	Zweedse kornoelje	<i>Cornus suecica</i>
Kevers			
Viegend hert	<i>Lucanus cervus</i>		
Libellen			
Beekrombout	<i>Gomphus vulgatissimus</i>	Gewone bronlibel	<i>Cordulegaster boltonii</i>
Bosbeekjuffer	<i>Calopteryx virgo</i>	Hoogveenglanslibel	<i>Somatochlora arctica</i>
Donkere waterjuffer	<i>Coenagrion armatum</i>	Kempense heidelibel	<i>Sympetrum depressiusculum</i>
Gevlekte glanslibel	<i>Somatochlora flavomaculata</i>	Speerwaterjuffer	<i>Coenagrion hastulatum</i>

Dagvlinders			
Aardbeivlinder	<i>Pyrgus malvae</i>	Kleine heivlinder	<i>Hipparchia statilinus</i>
Bosparelmoervlinder	<i>Melitaea athalia</i>	Kleine ijsvogelvlinder	<i>Limenitis camilla</i>
Bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>	Kommavlinder	<i>Hesperia comma</i>
Bruine eikenpage	<i>Satyrium ilicis</i>	Sleedoornpage	<i>Thecla betulae</i>
Duinparelmoervlinder	<i>Argynnis niobe</i>	Spiegeldikkopje	<i>Heteropterus morpheus</i>
Gentiaanblauwtje	<i>Maculinea alcon</i>	Veenbesblauwtje	<i>Plebejus optilete</i>
Grote parelmoervlinder	<i>Argynnis aglaja</i>	Veenbesparelmoervlinder	<i>Boloria aquilonaris</i>
Grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>	Veenhooibeestje	<i>Coenonympha tullia</i>
Grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris</i>	Veldparelmoervlinder	<i>Melitaea cinxia</i>
lepenpage	<i>Satyrium w-album</i>	Zilveren maan	<i>Boloria selene</i>
Kreeftachtigen			
Europese rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>		
Vissen			
Beekdonderpad	<i>Cottus rhenanus</i>	Gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
Beekprik	<i>Lampetra planeri</i>	Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>
Elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>	Kwabaal	<i>Lota lota</i>
Amfibieën			
Alpenwatersalamander	<i>Mesotriton alpestris</i>	Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Middelste groene kikker	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>
Reptielen			
Adder	<i>Vipera berus ssp. berus</i>	Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	Ringslang	<i>Natrix natrix</i>
Zoogdieren			
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Boommarter	<i>Martes martes</i>	Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Damhert	<i>Dama dama</i>	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Das	<i>Meles meles</i>	Steenmarter	<i>Martes toina</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>	Veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Egel	<i>Erinaceus europeus</i>	Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>
Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>	Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>	Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>		

VRIJSTELLING RUIMGTELIJKE ONTWIKKELINGEN 3.8 LIMBURG (bijlage II zorgplicht, gehele jaar of vrijstelling in de maanden die genoemd zijn)			
Nederlandse naam	Periode	Nederlandse naam	Periode
Bruine kikker	Gehele jaar	Haas	Gehele jaar
Gewone pad	Gehele jaar	Hermelijn	Gehele jaar
Kleine watersalamander	Gehele jaar	Huisspitsmuis	Gehele jaar
Meerkikker	Gehele jaar	Konijn	Gehele jaar
Middelste groene kikker	Gehele jaar	Ondergrondse woelmuis	Gehele jaar
Hazelworm	juli, augustus en september	Molmuis	Gehele jaar
Levendbarende hagedis	15 aug t/m 15 oktober	Ree	Gehele jaar
Aardmuis	Gehele jaar	Rosse woelmuis	Gehele jaar
Bosmuis	Gehele jaar	Steenmarter	15 aug t/m februari
Bunzing	Gehele jaar	Tweekleurige bosspitsmuis	Gehele jaar
Dwergmuis	Gehele jaar	Veldmuis	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	Gehele jaar	Vos	Gehele jaar
Eekhoorn	maart, april en juli t/m nov	Wezel	Gehele jaar
Egel	Gehele jaar	Woelrat	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	Gehele jaar		

GECONSOLIDEERDE VERSIE (GC03) VAN DE OMGEVINGSVERORDENING LIMBURG 2014

Artikel 3.8.3 *Vrijstelling ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud*

1. In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, onder a en b, van de Wet natuurbescherming is het aan eenieder toegestaan om de in bijlage II bij dit artikel aangewezen soorten te vangen en hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
2. De soorten bedoeld in het eerste lid mogen worden gevangen met behulp van schepnetten, schermen, vangemmers, vangkooien en kastvallen.
3. Het vangen van dieren, bedoeld in het eerste lid, is slechts toegestaan wanneer het niet redelijkerwijs mogelijk is om de dieren te verdrijven van de locatie waar de werkzaamheden plaatsvinden.
4. De in het eerste lid genoemde vrijstellingen gelden ten behoeve van de volgende belangen:
  - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
  - b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
  - c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
  - d. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
5. De vrijstellingen gelden gedurende de periode genoemd in bijlage II bij de betreffende soort.

Achtergrond bescherming Nationaal natuur netwerk

Bescherming Nationaal natuur netwerk

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De visie van het rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland wordt weergegeven in de Structuurvisie Infra en Ruimte. In deze visie wordt duidelijk welke waarden overal tenminste gegarandeerd worden (de basiskwaliteit) en voor welke ruimtelijke structuren het rijk een grotere verantwoordelijkheid heeft. Daar streeft het rijk naar meer dan basiskwaliteit. Voor natuur en landschap wordt gestreefd naar de ontwikkeling van een netwerk van VHR-gebieden, het NNN en ecologische verbindingen. Voor gebieden met een beschermde status geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden en een 'nee, tenzij' - regime. Ingrepen in of in de onmiddellijke nabijheid van deze gebieden worden niet toegestaan indien wezenlijke kenmerken, waarden of nagestreefde natuurontwikkeling worden aangetast. Indien de ruimtelijke ontwikkeling na toetsing via het afwegingskader door gaat, kan natuurcompensatie noodzakelijk zijn. Van compensatie is pas sprake indien na mitigatie (verzachtende maatregelen) nog sprake is van negatieve effecten. Het afwegingskader van de Nota Ruimte is verfijnd in provinciale regelgeving.

Als een ingreep in het NNN onvermijdelijk is, geldt dat mitigerende maatregelen genomen moeten worden. Indien de mitigatie niet volstaat, moet voor het resterende effect worden gecompenseerd. Bij compensatie gelden de voorwaarden dat:

- geen nettoverlies aan natuurwaarden (areaal, kwaliteit en samenhang) optreedt,
- compensatie aansluitend of in de directe omgeving van het gebied is (duurzaamheid),
- indien kwalitatief gelijkwaardige compensatie aansluitend of nabij de plaats van ingreep niet mogelijk is compensatie op een andere locatie moet plaatsvinden,
- indien op een andere locatie compensatie niet mogelijk is, financieel moet worden gecompenseerd,
- het tijdstip van besluit over de geplande ingreep tevens tijdstip van besluit is over de aard, de wijze, het tijdstip van mitigatie en het tijdstip van compensatie.

Provinciale bescherming

Zie stroomschema volgende pagina.

[file:///C:/Users/Eigenaar/Downloads/Omgevingsverordening%20Limburg%202014%20alle%20aanpassen%20tm%2015%20september%202015%20verwerkt%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Eigenaar/Downloads/Omgevingsverordening%20Limburg%202014%20alle%20aanpassen%20tm%2015%20september%202015%20verwerkt%20(2).pdf)

Bijlage 2A Gegevens NDFF Quickscanhulp

Project : QS Grandorse

Referentie : 21-015

Datum : 18 februari 2021

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - levering uit de NDFF.

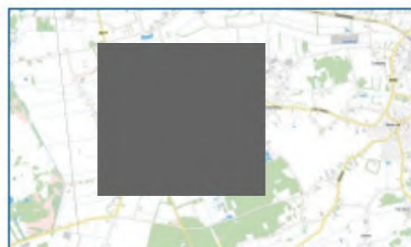
Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - levering uit de NDFF. disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijkelandelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn omtrent de aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 18 februari 2021' Op de volgende pagina's vindt u de lijst met soorten en afstanden ten opzichte van het plangebied dat deze soorten zijn waargenomen. Een toelichting op deze lijst is te vinden op: www.quickscanhulp.nl.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de helpdesk van Het Natuurloket:

E-mail: serviceteamndff@natuurloket.nl

Telefoon: 0800 2356333

Disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijkelandelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn omtrent de aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten. Hoewel het Natuurloket en Regelink Ecologie & Landschap hun uiterste best doen voor het correct weergeven van de data op quickscanhulp.nl kunnen zij niet aansprakelijk gesteld worden voor enige fouten of het gebruik van de data.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 18 februari 2021'

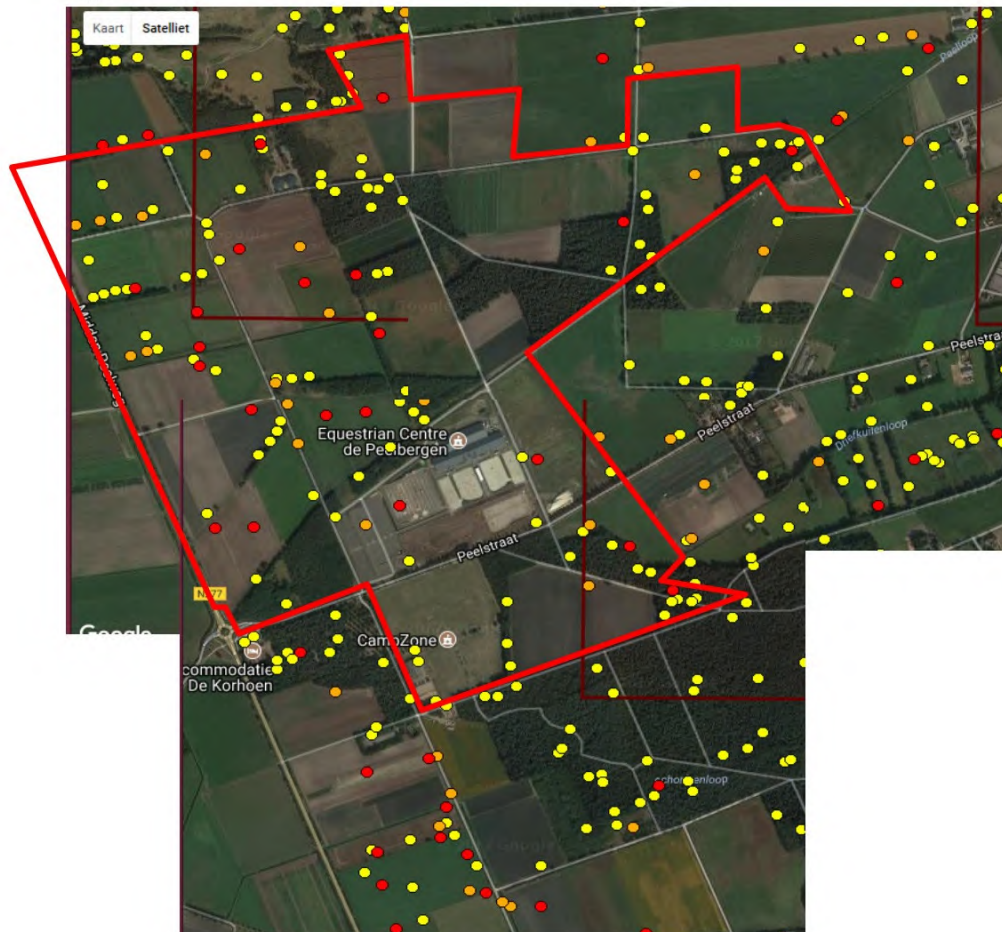
Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Das	Zoogdieren		0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren		0 - 1 km
Egel	Zoogdieren		0 - 1 km
Gewone/Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren		0 - 1 km

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren		0 - 1 km
Levendbarende hagedis	Reptielen		0 - 1 km
Ondergrondse woelmuis	Zoogdieren		0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren		0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
spiegeldikkopje	Dagvlinders		0 - 1 km
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren		0 - 1 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wolf	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km

Een update van deze gegevens is uitgevoerd in januari 2022 (rechtstreeks in de Nationale Databank Flora en Fauna). Hieruit is geen andere informatie van aanwezigheid van beschermde soorten naar voren gekomen (zie ook bijlage 2B, separate PDF).

Bijlage 3 Natuurgegevens Provincie Limburg

Vogels

In onderstaande tabellen worden de waarnemingen uit de kilometerhokken getoond.

Kilometerhok noordoost en zuid

Natuurgegevens provincie limburg

Actuele gegevens 3^e kartering
 Vastgestelde broedvogels:

Hok 52-44-41
 X,Y rechtsboven (NO): 196000,382000
 X,Y linksonder (ZW): 195000,381000

● Rode Lijst soorten: 4 (12 territoria)
● Aandachtsoorten: 7 (22 territoria)
● Schaarse soorten: 25 (88 territoria)
 Algemene soorten: 20

[naar kaart \(derde kartering\)](#)
[naar tabel eerste kartering](#)
[naar tabel tweede kartering](#)
[naar tabel alle karteringen](#)

soort	aantal	soort	aantal	soort
● Gele Kwikstaart	3	● Meerkoeft	2	☐ Boerenzwaluw
● Matkop	2	● Putter	1	☐ Ekster
● Veldleeuwerik	6	● Torenvalk	1	☐ Fazant
● Zomertortel	1	● Tuinfluiter	8	☒ Fitis
● Boomleeuwerik	3	● Wulp	1	☐ Oerzwaluw
● Geelgors	4	● Zwarte Kraai	3	☒ Goudhaantje
● Roodborsttapuit	3			☒ Groenling
● Boomklever	4			☒ Heggemus
● Boomkruiper	2			☒ Houtduif
● Boompieper	11			☒ Huismus
● Buizerd	2			☐ Boerenzwaluw
● Gekraagde Roodstaart	2			☐ Kruis
● Goudvink	2			☐ Kievit
● Grasmus	14			☒ Koolmees
● Grote Bonte Specht	3			☒ Merel
● Grote Lijster	1			☒ Pimpelmees
● Holenduif	1			☐ Ringmus
● Kievit	4			☒ Roodborst
● Kuifmees	4			☒ Spreeuw
				☒ Staartmees
				☒ Tjiftjaf
				☐ Tuinfluiter
				☐ Turkse Tortel
				☒ Vink
				☒ Vlaamse Gaai
				☒ Wilde Eend
				☒ Winterkoning
				☒ Witte Kwikstaart
				☒ Zanglijster
				☐ Zwarte Kraai
				☒ Zwartkop

Deze gegevens zijn verzameld in 2015.

Natuurgegevens provincie limburg

Actuele gegevens 3^e kartering
 Vastgestelde broedvogels:

Hok 52-44-51
 X,Y rechtsboven (NO): 196000,381000
 X,Y linksonder (ZW): 195000,380000

● Rode Lijst soorten: 4 (13 territoria)
● Aandachtsoorten: 7 (21 territoria)
● Schaarse soorten: 23 (68 territoria)
 Algemene soorten: 21

[naar kaart \(derde kartering\)](#)
[naar tabel eerste kartering](#)
[naar tabel tweede kartering](#)
[naar tabel alle karteringen](#)

soort	aantal	soort	aantal	soort
● Gele Kwikstaart	5	● Tuinfluiter	7	☒ Boerenzwaluw
● Kneu	1	● Waterhoen	2	☐ Ekster
● Matkop	2	● Wulp	1	☒ Fazant
● Veldleeuwerik	5	● Zwarte Kraai	3	☒ Fitis
● Boomleeuwerik	1			☐ Oerzwaluw
● Geelgors	3			☒ Goudhaantje
● Roodborsttapuit	4			☒ Groenling
● Boomklever	1			☒ Heggemus
● Boomkruiper	3			☒ Houtduif
● Boompieper	7			☐ Huismus
● Ekster	1			☐ Boerenzwaluw
● Gekraagde Roodstaart	2			☐ Kruis
● Grasmus	11			☐ Kievit
● Grote Bonte Specht	1			☐ Koolmees
● Grote Lijster	1			☒ Merel
● Holenduif	3			☒ Pimpelmees
● Kievit	1			☐ Ringmus
● Kuifmees	2			☒ Roodborst
● Torenvalk	1			☒ Spreeuw
				☒ Staartmees
				☒ Tjiftjaf
				☐ Tuinfluiter
				☐ Turkse Tortel
				☒ Vink
				☒ Vlaamse Gaai
				☒ Wilde Eend
				☒ Winterkoning
				☒ Witte Kwikstaart
				☒ Zanglijster
				☐ Zwarte Kraai
				☒ Zwartkop

Deze gegevens zijn verzameld in 2015.

Natuurgegevens provincie limburg

Actuele gegevens 3^e kartering

Vastgestelde broedvogels:

- Rode Lijst soorten: 4 (7 territoria)
- Aandachtsoorten: 7 (15 territoria)
- Schaarse soorten: 21 (61 territoria)
- Algemene soorten: 26

Hok 52-44-42

X,Y rechtsboven (NO): 197000,382000

X,Y linksonder (ZW): 196000,381000

[naar kaart \(derde kartering\)](#)[naar tabel eerste kartering](#)[naar tabel tweede kartering](#)[naar tabel alle karteringen](#)

soort	aantal
● Gele Kwikstaart	1
● Grauwe Vliegenvanger	2
● Steenuil	1
● Veldleeuwerik	3
● Boomleeuwerik	1
● Geelgors	3
● Roodborsttapuit	4
● Boomklever	1
● Boomkruiper	4
● Boompieper	4
● Ekster	1
● Grasmus	12
● Grote Bonte Specht	2
● Grote Lijster	1
● Holenduif	5
● Kievit	5
● Kuifmees	2
● Torenvalk	1
● Tuinfluiter	5

soort	aantal
● Waterhoen	1
● Zwarte Kraai	2

soort
✚ Boerenwaluw
✚ Ekster
✚ Fazant
✚ Fitis
✚ Geelzwaluw
✚ Goudhaantje
✚ Groenling
✚ Heggemus
✚ Houtduif
✚ Huismus
✚ Huiszwaluw
✚ Kauw
✚ Kievit
✚ Kneu
✚ Koolmees
✚ Merel
✚ Pimpelmees
✚ Ringmus
✚ Roodborst
✚ Spreeuw
✚ Staartmees
✚ Tjiftjaf
✚ Tuinfluiter
✚ Turkse Tortel
✚ Vink
✚ Vlaamse Gaai
✚ Wilde Eend
✚ Winterkoning
✚ Witte Kwikstaart
✚ Zanglijster
✚ Zwarte Kraai
✚ Zwartkop

Deze gegevens zijn verzameld in 2015.

Bijlage 4 Fotobijlage (impressie plangebied)

Bijlage 5 Kernkwaliteiten groenblauwe mantel

Kernkwaliteit	Wat (de belangrijkste aspecten)	Nadere ruimtelijke duiding
Groene karakter	<p>Noord- en Midden-Limburg: zie Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, deel A, hoofdstuk 4 onder 'Landschapsecologie'</p> <p>Zuid-Limburg: Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg</p>	<p>Specifiek per landschapstype in Landschapskader Noord en Midden Limburg</p> <p>Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg</p>
Visueel-ruimtelijk karakter	<p>Noord- en Midden-Limburg: zie Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, deel A, hoofdstuk 4 onder 'Visueel-ruimtelijk'</p> <p>Zuid-Limburg: Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg</p>	<p>Specifiek per landschapstype in Landschapskader Noord en Midden Limburg</p> <p>Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg</p>
Cultuurhistorisch erfgoed	<p>Noord- en Midden-Limburg: Verwachte en reeds bekende archeologische waarden, mottes, kastelen, historische bouwkunst, historisch geografische elementen en patronen, zoals wegen- en kavelpatronen, verdedigingswerken, ondergrondse kalksteengroeves, heggen. Zie Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, deel A, hoofdstuk 4 onder 'cultuurhistorie'</p> <p>Zuid-Limburg: Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg</p>	<p>Vooraf punt, lijnlocaties en ensembles</p> <p>Specifiek per landschapstype in Landschapskader Noord en Midden Limburg</p> <p>Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg</p>
Reliëf	<p>Noord- en Midden-Limburg: Steilere hellingen, steilranden, holle wegen, droogdalen, grubben, beekdalen, bron- en kwelzones, vochtige laagten, breuktrede, overgangen Maasterrassen, geologische ontsluitingen Zie Landschapskader Noord- en Midden-Limburg, deel A, hoofdstuk 4 onder 'landschapkenmerken' en 'Landschapsecologie' en deel b kaart 4 onder landschapselementen.</p> <p>Zuid-Limburg: Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg</p>	<p>Specifiek per landschapstype in Landschapskader Noord en Midden Limburg</p> <p>Zie: Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg</p>